

Ferenc pápa: A keresztény szolgál, lehajol

A karácsonyban felismerhetjük, hogy az emberiség történelmébe, amelyet az e világi hatalmasságok mozgatnak, belép Isten történelme. Isten bevonja azokat, akik a társadalom peremére sodródtak, ajándékának, a Jézus által hozott üdvösségnek ők az első számú címzettjei. A kicsinyekkel és a megvetettekkel Jézus barátságot létesít, ami folytatódik az időben, és ami táplálja egy jobb jövő reményét. Ezekben a napokban nyissuk meg elménket és szívünket, hogy befogadhassuk ezt a kegyelmet. Jézus Isten ajándéka számunkra, és mi is ajándékká válhatunk mások számára – Isten ajándékává mások számára –, mindenekelőtt azoknak, akik sosem kaptak figyelmet és gyöngédséget. A karácsony arra ösztönöz bennünket, hogy mi így cselekedjünk. Jézus így újra megszületik mindnyájunk életében, és rajtunk keresztül továbbra is üdvözítő ajándék lesz a kicsinyek és a kirekesztettek számára.

Ha karácsonykor Isten úgy nyilatkoztatja ki magát, mint aki lehajol, kicsiként és szegényként száll le a földre, akkor ez azt jelenti: ahhoz, hogy hasonlóak legyünk hozzá, mi sem helyezhetjük magunkat mások fölé, kicsinyekké kell válnunk a kicsinyek között, és szegényekké a szegények között, hogy szolgáljuk őket. A keresztény szolgál, lehajol. Cselekedjünk úgy, hogy ezek a fivéreink és nővéreink soha ne érezzék egyedül magukat! (Szemlények a Szentatya korábbi karácsonyi gondolataiból)

Lukács Magda: A betlehemi pásztorok

Álom és valóság

Ki tudná megmondani, hogy hány erdőt vág-
nak ki világszerte karácsony megünneplésé-
hez? A zöldek pártjának egyik elfogult szóno-
ka a karácsonyt a természet nagypentekének
nevezte. A fa a karácsonynak is, a nagypén-
teknek is szimbóluma. Az élő és a holt fa a
Mégváltó életének kezdetét és végét mutatja.

Az evangélisták híradása színes, fényárban
úszó karácsonyfára emlékeztet, mesészerű
keretbe csomagolja a megtestesülés valósá-
gát. Amikor mennyei fényről, az égen feltű-
nő csillagról, az angyalok énekéről hallunk,
már-már az az érzésünk, hogy meseországba
tévedtünk.

Megcsodáljuk a feldíszített fenyőt, ma-
gunkba szívjuk a gyanta illatát, és nem is
gondolunk arra, hogy a levágott fenyő helyén
a lenyesett, pusztulásra ítélt csonk maradt.
A gyökér nélküli fa rövid idő alatt elszárad.
A karácsonynak nem a feldíszített fa, az alata
elhelyezett ajándékok, az ünnepi vacsora
ad értelmet, tartalmat, hanem a megtestesülés
misztériumára való emlékezés. A hit nélkü-
li karácsony olyan, mint a karácsonyfa, egy
ideig csillog-villog, aztán elszárad, majd ki-
dobják. Csak az emléke marad. Karácsony
nem emlék, karácsony élő valóság.

Jézus születése világra szóló esemény.
Ami azelőtt történt, csak előkészület volt,
ami utána, belőle él. Minden karácsonyi ajándék
Isten legnagyobb ajándékára utal, amely
Jézus Krisztusban kaptunk. Krisztust a
szeretet hozta le a földre, minket a szeretet
emel a mennybe. Ki tudja felfogni, kimondani
a titkot, hogy mit jelent: a Teremtő terem-
ményé, a végtelen végesség, a halhatatlan
halandóvá lett Krisztusban?

Isten soha senki nem látta, nem is láthat-
ta, mert a végtelen Istent a véges ember ér-
zékszerveivel fel nem foghatja. De Krisztust
kortársai láthatták, hallhatták, jelenlétét meg-
tapasztalhatták. A látható alakban megjelenő
Jézus a láthatatlan Istent nyilatkoztatja ki a
világnak. Karácsony felvillanó fény, bepilla-
ntást enged Isten titkainak mélységébe. Az Ige
testté lett és közöttünk lakozott – mondja az
evangélista. Krisztusban az emberi természet
nem valamiféle színházi ruha, amire a szerep
végeztével nincs többé szükség. Őbenne visz-
szavonhatatlanul megvalósult az ősi vágy és
ígéret: Isten velünk, közöttünk, bennünk lakó
Isten lett. Kilépett az örökkévalóságából, a tér
és az idő korlátaiban sorsközösséget vállalt
az emberrel.

A mennyei sereg a megdicsőült világ
hódolatát zengte: *Dicsőség a magasságban
Istennek!* De Isten karácsony éjszakáján le-
mondott a dicsőségről, megalázta magát a
betlehemi istállóig, a Golgota szégyenfájá-
ig, a keresztig. Isten lemondott a dicsősé-
gről, hogy az embert megváltsa, üdvözítse,
megdicsőítse, az ember viszont dicsőségre
vágyik.

Az Apostol el akarja oszlatni kételyein-
ket, nehogy a karácsonyi esemény a szem-
fényvesztés vádjába keveredjék. Ezért írja:
*„Amit láttunk, amit hallottunk, amit kezünk-
kel tapintottunk, az élet igéjét hirdetjük nek-
tek.”* Jézus nemcsak Tamásnak, de minden
követőjének mondja: *„Ne légy hitetlen, ha-
nem hívő!”* Isten mindent megtett, hogy ké-
telyeinket elűzze. Többet már az Isten sem
tehet az emberért.

Czirják Árpád

**Minden Kedves Olvasónknak
Istentől megáldott, szép karácsonyi ünnepet
és békét, nyugalmat hozó új évet kívánunk!**

Az Életünk újság kiadóhivatala és szerkesztősége

Karácsony, a szeretet ünnepe

Írta: Márfi Gyula nyugalmazott veszprémi érsek

„Íme, eljött hozzánk jóságos és embersze-
rető Üdvözítőnk, a mi Istenünk” (Tit 2,11).
Karácsony mindenekelőtt a szeretet ünne-
pe, mégpedig azé a szereteté, amellyel Isten
szeret minket.

„A szeretetnek nem az a lényege, hogy
mi szeretjük Istent, hanem hogy Ő szeret
minket, és elküldte Fiát, engesztelül bű-
neinkért” – olvassuk Szent János első le-
velében (1Jn 4,10). János, a szeretett tanít-
vány habozás nélkül kijelenti azt is, hogy
„Isten maga a szeretet” (vö. uo. 4,16).

A szeretet nemcsak tulajdonsága Isten-
nek, hanem a lényege. Ez a teológiának, az
„Istenről szóló beszédnek” nem mellékes,
hanem központi tárgya. Nyugodtan kije-
lenhetjük, hogy a hittudományok min-
den tárgya végső soron a szeretetről szól,
amelynek nemcsak erkölcsstana, hanem
dogmatikája és filozófiája is van. Szeretet
nélkül nemcsak a boldogságot nem találhat-
juk meg, hanem a legnagyobb kérdéseinkre
adható feleleteket sem.

Miért teremtette Isten a világot? A kérdés-
re csak azt válaszolhatjuk: tiszta szeretetből.
Miért ad szabad akaratot az embernek? Erre
is csak azt felelhetjük: azért, hogy képessé
tegye őt a szeretetre. Ez emeli az embert az
elektronok és a csillagok fölé: azok engedelm-
kednek Teremtőjüknek, de nem szere-

tekből. Miért vállalja Isten a bűn kockázatát
és ezzel együtt a bűn megváltásának fájdal-
mas áldozatát is? Újra csak: a szeretetért.
Egyedül az isteni szeretettel magyarázható a
megtestesülés és a megváltás is.

„Szeretsz mindent, ami van, és mit sem
utálsz abból, amit alkottál. Ha gyűlöltél
valamit, meg sem teremtetted volna...
De hogyan is maradhatna meg bármi, ha
te nem akarnád, és hogyan állhatna fenn,
ha te nem hívtad volna létre? De te kimélsz
mindent, mert a tiéd, életnek barátja” – ta-
nítja az ószövetségi bölcs (Bölcs 11,24–26).
Istennek ez a minden teremtett létezőre ki-
áradó szeretete tükröződik számos zsoltár-
ban is. „Isten dicsőségét hirdetik az egek,
kezeinek művéről vall a mennybolt. A nap-
palok ezt zengik egymásnak, erre oktatja éj
az éjszakát” – ezt imádkozzuk a 18. zsoltár-
ban (18,2–3).

A megváltás műve még bővebben ta-
núsítja Isten szeretetét, aki már az elveszí-
tett paradicsomban megígéri a Mégváltót,
aki „széttiporja a kígyó fejét” (Ter 3,15).
Megmenti Noét és családját (Ter 7–8. fejj.),
kiválasztja Ábrahámot és utódait (Ter 12-
től), kiszabadítja népét Egyiptomból, majd
Babilonból. Fiának, sőt menyasszonyának
hívja népét:

(folytatás a 2. oldalon)

Megnyílt Zalaegerszegen a Mindszentyneum

Zalaegerszeg nevének első, 1247-es okle-
veles említésének 775. jubileuma részeként,
az 1956-os forradalom és szabadságharc ki-
törésének 66. évfordulóján megnyílt a város
legújabb múzeuma, a Mindszentyneum. Az
átadási ünnepségen Orbán Viktor, Magyar-
ország miniszterelnöke a magyar egyházi
világ nagy alakjait méltatva kijelentette: ők
nemcsak a hit dolgaiban jelentenek igazodási
pontot, a nagy magyar katolikus egyházfők
nemcsak az evangélium hirdetésében jártak
az élen, de útmutatással, tetteikkel életükben
és halálukban is Mária orszá-
gát, Magyarországot szolgálták.

Hangsúlyozta: a legnagyobb ma-
gyar egyházfők mindig próféta-
ként vezették a magyar népet, és
„ellátták a szellemi országvezetés
feladatát a politikai vezetők mel-
lett, vagy ha kellett – és gyakran
kellett – a politikai vezetők helyett
is”. Mindszenty József
ilyen főpap volt – tet-
te hozzá Orbán Viktor.
Kifejtette: Mindszenty
„Isten szolgálata köz-
ben mindig teljesítette
hazája iránti kötele-
ségét is”. „Nem akár-
milyen vezetőnk volt
ő, a tűzszlop feltar-
tóztathatlanságával
haladt az élen” – fogalmazott. Közölte: a bi-
boros ’56-ban is „mutatta nekünk az utat, és
mi, magyarok ezt a szolgálatát sosem fogjuk
elfelejteni”. Viharos ellenszélben is kitartott
a magyarok igazsága mellett – emlékeztetett.

A miniszterelnök azt mondta, a magyarok
tudták, hogy a forradalom közepette is szük-
ségük van lelki támaszra, „ezért szabadították
ki Mindszentyt a kommunisták börtönéből”.
Méltók akarunk lenni Mindszenty bíboros
közösségépítő örökségéhez és az ’56-os hő-
sök halált megvető bátorságához, ki akarjuk
használni azt a lehetőséget, hogy ma nem
meghalunk kell a hazáért, hanem élhetünk
érte – jelentette ki Orbán Viktor. Hozzátette:
ezért avatják fel a Mindszenty bíboros em-
léke előtt tisztelgő, reményeik szerint zárán-
dokhelyként is szolgáló Mindszentyneumot.
„Abban bízunk, hogy követte a hercegprímás

által alapított intézmények hagyományait, ez
a hely is megtelik élettel, és minden magyar a
maga hasznára fordíthatja Mindszenty József
életének tanulságait, tanítását és intelmeit” –
fogalmazott. Hozzátette: Mindszenty József
volt az, aki először „nevezte nevén a gyerme-
ket”, nem felkelésről, hanem szabadságharc-
ról beszélt. Meggyőződéssel vallotta – idézte
fel a miniszterelnök –, hogy mi nem vagyunk
ellenségei senkinek sem, minden néppel és
országgal barátságban akarunk élni.

Vigh László, Zalaegerszeg és térségének
fideszes országgyűlési képviselője
az ünnepségen úgy fogalmazott:
Mindszenty hajlíthatatlansága-
ra ma is nagy szükség van. Nem
ismert alkut „sem a fasisztákkal,
sem a kommunistákkal, sem a hit-
vel kapcsolatban”, megmutatta az
igazi utat, mert ez az ország csak
akkor fejlődött, gyarapodott, ami-
kor a keresztény úton
járt.

A Modern városok
program részeként
felépült Mindszenty-
neum alagsorában a
középkori városba
repülhetünk vissza,
megtekintve az
egykori vár alapjait,
annak történetét, va-
lamint az előkerült téglalegető kemencéket.
A földszinten és a további szinteken van mú-
zeumpedagógiai terem, gyermekfoglalkoz-
tató, 120 fő befogadására alkalmas szakmai
konferenciaterem, kávézó, ajándékbolt, új
időszaki kiállítóterek, panorámás kiállító te-
tőterasz, raktárak, restaurátorműhelyek. Az
első emeleten kapott helyett a boldoggá ava-
tás előtt álló Mindszenty József 27 évnyi za-
laegerszegi életét bemutató tárlat, a második
emelet kiállítása pedig az 1945–1990 közötti
időszakba kalauzolja a látogatót.

A Mindszentyneum célja az, hogy új vi-
déki közgyűjteményként hitelesen mutassa
be Zalaegerszeg legismertebb történelmi sze-
mélyiségének életét, helyi, városépítő tevé-
kenységét, valamint a kommunista diktatúra
egyházüldözését.
(MTI és zalaegerszegi források alapján)

Karácsony, a szeretet ünnepe

(folytatás az 1. oldalról)

„Gyermek volt még Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam, mint fiamat” (Óz 11,1).

„Mint fiút, akit anyja vigasztal, úgy vigasztallak meg én titeket” (Iz 66,13).

Isten szeretetének legfőbb bizonyítéka az egyszülött Fiú megtestesülése: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Isten szeretete abban nyilvánult meg közöttünk, hogy elküldte a világba egyszülött Fiát, hogy általa éljünk” (1Jn 4,8).

Az előkelő görög filozófusok úgy vélték, hogy egy „magára valamit is adó” isten nem testesülhet meg, nem vállalhat ilyen megaláztatást. De ez a véleményük muszlim testvéreinknek is: Allah magasztos fölséghez

még az sem illik, hogy minket gyermekeinek tekintsen, még kevésbé az, hogy testet öltve hozzánk hasonlónak váljék.

Karácsonykor a Szűzanyával, Szent Józseffel, a pásztorokkal és az angyalokkal együtt tanúi vagyunk a szeretetnek, amely áthidalta a Teremtő és a teremtmény közötti áthidalhatatlannak tartott szakadékot; lehozta a szent Isten legszentebb Fiát a bűnös földre; beteljesítette a prófétai álmot: „Bárcsak leszállnál, szétszakítva az eget” (Iz 63,19); beteljesítette Mózes vágyát: „Mutasd meg nekem arcodat” (Kiv 33,18).

Az ószövetségi szentekkel csipkebokorból, felhőből, tűzoszlopból beszélt az Isten, másokat idegen alakban, látomásban vagy angyalok útján szólított meg. Most megmutatja arcát, amennyire az földi embernek megmutatható.

Mihozánk, önmagát is megalázva, egészen közel jött az Isten. Jászolba feküdt, akit az egék nem tudnak befogadni; pólyába burkolták a dicsőség Urát; földi édesanya tö-

rékeny karjai ringatják a mennyei Atya egyszülött Fiát. „Ő, noha gazdag volt, értünk szegénnyé lett, hogy szegénysége révén meggazdagodjunk” (2Kor 8,9). Megkezdte ön maga kiüresítését, hogy mi betelhezzünk Isten egész teljességével (vö. Ef 3,19).

Mi, hívő keresztények most értjük meg, hogy jelen nyomorúságunkat megelőzte az Isten kezéből kikerült világ békéje és boldogsága, és követni fogja a megváltott világ véget nem érő öröme. Karácsony visszavisz minket a még el nem vesztett édenkertbe, és előre izlelteti velünk a Jézus által visszaszerzett paradicsom többé már el nem vesztendő boldogságát, az új ég és az új föld, a mennyei Jeruzsálem és azon belül az atyai ház meghitt öröme, az angyalokkal és a szentekkel való együttléti örömeivel együtt.

Kísérjen minket földi záradokutunkon az a tudat, hogy Jézus velünk van, nem hagy árván minket addig sem, amíg a mennyei örök karácsony békéjébe be nem érkezünk.

Szombathely, 2022. november 9.

A jövő várományosai

A magyar társadalom gyermekszere, mégis a születési statisztikák soha nem látott mélységet tükröznek. A két állítás között nincs ellentmondás, hiszen más szeretni és más vállalni a gyermeket. Az is lehet gyermekszere, aki nem vállal vagy nem vállalhat gyermeket. A jobboldali nemzeti magyar kormány a gazdasági mutatók függvényében jelentős erőfeszítést tesz, hogy a demográfiai helyzeten javítson, az eredmény mégis alig érzékelhető. Kevés gyermek születik, ezért a szülőkre, nevelőkre egyre nagyobb felelősség hárul. Mit tesznek a megfoghatatlan jövő nemzedék neveléséért, kibontakozásáért, boldogulásáért?

Elméleti fejtegetés helyett álljon előttünk az életizű kép. A gyermekét kerékpározni tanító apa a kerékpár mellett lohol, majd lemaradva a távolból osztogatja utasításait, miközben a gyermek elveszíti az egyensúlyt és földre zuhan. A kerékpárt megszelídítő gyermeknek egyszerre támogatásra és szabadságra is szüksége van: egyrészt el kell vele fogadtatni a segítséget nyújtó kezét, másrészt lehetőséget kell számára biztosítani, hogy későbbi éveiben szabadon kitaruljon a világ felé.

Legtöbb gyermek többnyire ezzel a kérdéssel szembesül: mi leszel, ha nagy leszel? A kíváncsiskodó kérdésre a gyermek akár ezt a választ is adhatná: én nem leszek, én már valaki vagyok. Valóban, minden gyermek egyedi, megismételhetetlen. Kosztolányi víziójában: „Keresheted őt, nem leled, hiába, / se itt, se Fokföldön, se Ázsiába, / a múltba sem és a gazdag jövőben / akárki megszülethet már, csak

ő nem. Többé soha...” (Halotti beszéd). Nemcsak ujjlenyomatunkban különbözünk egymástól, a rendőség öröme, hanem abban a belső szellemi adottságunkban is, amely ujjlenyomatunkat egyedi varázsolja.

A gyermekkor nem valamiféle nekifutás a felnőtté váláshoz, nem arra való, hogy az emberpalántát rövid idő alatt felnőtté formáljuk. A gyermeknek joga, hogy élje a maga életét. Nem maradhat ki a gyermekkor boldog élményvilágából. A kezdő évek primer benyomásai, élményei felnőttkorban folyton visszaköszönek. A sívár gyermekkor a boldogtalan felnőttkor elővételezése. A gyermekkor önfelelt boldogsága az elvesztett édenkert bűnbeesés előtti hangulatát tükrözi. A költő is ennek ad hangot: „Gyermek vagyok, gyermek lettem újra, / Lovagolok fűzfásipót fűjva, / Lovagolok szilaj nádparipán, / Vályúhoz mék, lovam inni kíván” (Petőfi: Szülőföldemen).

A gyermekkor soha nem volt felhőtlen. Régen a létért, fennmaradásért folytatott küzdelemben a fizikai munka és számtalan esetben a kíméletlen testi fenytés keserítette meg a gyermekek életét, manapság a modern kor csábításai jelentenek veszélyt. Az uralkodó liberális korszellem kóros tünete a nevelésre is rányomják bélyegüket. A pluralizmus, demokrácia, szabadság égisze alatt a hit, az erkölcsi értékek, a tekintély fogalma olyannyira szétforgácsolódott, hogy ezeket a szellemi javakat a felnővekvő nemzedék jelentős része már alig ismeri. A hagyományos keresztény értékrend lassan háttérbe szorul. Tudomásul kell venni, hogy minden gyermek inkább korának

gyermeké, mint szüleinek. Megfelelő nevelői ráhatás nélkül kevés fiatal méri fel, hogy a boldogulásért kemény árat kell fizetni, önmegtadadás nélkül nincs önmegvalósulás.

A liberális társadalompolitika nemcsak a felnővekvő nemzedéket, hanem a pedagógusokat is érinti. Korábbi időkben tanítóképzőbe csak az mehetett, aki a szigorú pszichológiai tesztnek megfelelt. Manapság az egyéni szabadságra hivatkozva bárki pedagógus lehet, az is, aki képességtől, elhivatottságtól idegen szempontok miatt választja a katedrát, aki szélsőséges liberális nevelést kapott és vall. A világnézeti hovatartozás kérdése már fel sem merül: a pedagógus lehet ateista, szabadelvű, a genderelmélet híve.

Tanszabadság – halljuk a divatos szót. De mit értünk tanszabadság alatt, mi abban a központi érték, ami körül manapság a csatározások folynak? A hagyományos erkölcsi értékeket tagadó „felvilágosult” pedagógus magánéletében bármilyen nézeteket vallhat, ezt senki nem vitatja, de a katedra nem magán-szféra, ott a sokszínű másság tiszteletben tartandó. A gond az, hogy ideológiamentes nevelés csak elméletben van, a gyakorlat azt igazolja, amit az Írás is állít: „A szív bőségéből szól a száj” (Mt 12,34). Még a reáltárgyak oktatói sem képesek belső énjüket megtagadni.

A gyermek élő tükör, akiben az erkölcsi elveket valló szülő önmagát akarja látni. A divatos ideológia pedagógusa nem maszatolhatja be, nem törheti szét a tükröt, hogy annak csupán szilánkjai tükrözzék a fényt.

Czirják Árpád

Isten éltesse a januárban 80 éves Czirják Árpád prelátust!

Dr. Czirják Árpád pápai prelátus, nyugalmazott kolozsvári főesperes-plébános, lapunk állandó szerzője, felelős szerkesztőnk aranymisési ditrói szónoka 2023. január 7-én 80 éves! A közelgő kerek évforduló alkalmából szeretettel gondolunk rá és jókívánásainkkal köszöntjük őt!

Az ismert közéleti szereplő, többkötetes író, a Székely Fórum alapítója, meghatározó életművet maga mögött tudó lelkipásztor 1943. január 7-én született Gyergyócsomafalván. Az elemi iskolát szülőfalujában, középiskolai és teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1967. április 2-án szentelte pappá Márton Áron püspök. Segédlelkészként Kézdivásárhelyen és Kolozsváron, plébánosként Türben, Kézdivásárhelyen és a kolozsvári Szent Mihály-plébánián szolgált. 1985-ben a gyulafehérvári székeskáptalan kanonoka, 1989-ben a kolozs-dobokai kerület főesperese lett. A Kolozsváron eltöltött 23 évéhez számos jelentős eredmény fűződik. Az 1989-es politikai fordulat után többek között felépítette Kolozsváron a Dónát úti templomot és más egyházi létesítményeket is alapított. Támogatta a különböző közösségépítő kezdeményezéseket és részt vett azok előmozdításában. 1994-től a Gyulafehérvári Főegyházmegye érseki helynökeként is tevékenykedett. 1995. október 11-én a Kolozsvár Protestáns Teológiai Intézményben doktori fokozatot szerzett. Pápai kápláni címmel 1992-ben, pápai prelátsági címmel 2000-ben tüntették ki. 2007-

ben nyugállományba vonult, de írói és közéleti tevékenységét azóta is folytatja.

A pápi hivatás lényegét így foglalja össze: „A pápi szolgálat nem rutin, megszokott foglalkozás. A szürke hétköznapi világában élünk, de az Isten országában

bekövetkező örök ünnep hírnökei vagyunk, minket nem az emberek választottak meg, hanem maga Krisztus választott tanítványainak. A pap egy a hétköznapi keresztények közül, ugyanakkor a legendakivülőbb ember, mert üres kézzel Krisztus gazdagságát nyújtja az embereknek. Ő maga is a bűn és a kegyelem konfliktusa között vívja a maga harcát, ám elesettségében is a kegyelem győzelmének hirdetője. Az evilági hatalmat messze felülmúló lelki hatalom letéteményese: az emberpalánta fölött kiejti az ígét: »En téged megkereszteltek...«, és a kisgyer-

meket az égben az örök élet részesévé nyilvánítják. A bűnbánónak kijelenti: »En téged feloldozlak...«, és a keresztény abban a pillanatban túlvilági amnesztiában részesül. A kenyeret és a bort Krisztus testévé és vérévé változtatja, de ő maga továbbra is gyarló ember marad...»

1999-ben a csíksomlyói pünkösdi búcsún százezrek hallgatták szavait. Többek között ezeket mondta: „A Szentlélek nem a politikai szelek járásához igazodik, a Szentlélek kegyelmi látogatása soha nem marad el. Ha kitárlukozunk előtte, mindig betölti lelkünket. A csíksomlyói búcsún mi, a kisebbségi magyarok végre nem részmagyarnak, hanem összmagyarnak érezzük magunkat. Képzletünkben eltűnnek a Szent István-i bírodalmat szétválasztó demarkációs vonalak, az ősi nagy hazát, Szent István bírodalmát látjuk magunk előtt.”

Írásai közel három és fél évtizede (1989 óta) jelennek meg, számos teológiai és kulturális témájú esszé, tanulmány szerzője. A Pogány és keresztény örökség című munkája mellett legismertebb könyve az Erdélyi Magyar Breviárium 1–3., amely 2006 és 2008 között jelent meg. A három kötetben mindennapra – felekezeti hovatartozástól függetlenül – egy-egy erdélyi kötődésű jeles személyiség vagy esemény évfordulója kapcsán elmélkedik az élet időszerű kérdéseiről. A trilógia tehát nem imádságokat tartalmaz, viszont a rövid esszék is, a breviáriumhoz hasonlóan, az adott naphoz kapcsolódnak. A könyvet azoknak szánta,

Ferenc pápa imaszándéka decemberre

Az önkéntes szervezetekért. Imádkozunk, hogy az emberi fejlődésért elkötelezett önkéntes szervezetek találjanak olyan személyeket, akik vágnak arra, hogy elköteleződjenek a közös szolgálatában, és mindig új utakat keressenek a nemzetközi együttműködésre.

Kedves Testvéreim! Az önkéntesek széles és változatos világát képviseltek. Ti az Egyház legföltettebb kincsei közé tartoztok. Napról napra, gyakran csendesen és feltűnés nélkül válik láthatóvá az irgalom rajtatok keresztül. Az irgalom munkásai vagytok: kezetekkel, szemetekkel, meghallgatásokkal, közelségetekkel, az érintésekkel... az irgalom munkásai vagytok! Az emberi szív egyik legnemesebb érzése válik láthatóvá bennetek, miközben a szenvedő személy megéli, hogy szeretik. Jelenlétetek olyan sok ember oly sokféle szükségében lesz Isten kinyújtott keze, amely elér hozzájuk. Ti Isten kinyújtott keze vagytok! Belegondolatok már ebbe? Az Egyház hitelességét a ti szolgálatotok meggyőző módon közvetíti az elhagyott gyermekek, a betegek, a szegények, az idősek, a hajléktalanok, a rabok, a menekültek és mindazok felé, akiket természeti katasztrófák sújtanak. Bárhol is van szükség segítségre, ott vagytok tevékeny és önzetlen tanúságtételül. Miközben egymás terhét hordozzátok, Krisztus törvénye, a szeretet törvénye válik láthatóvá (Gal 6,2; Jn 13,34).

Kedves Testvéreim! Krisztus testét érintitek tevékenységetekkel! Ezt ne felejtsetek el! Legyetek mindig készek a szolidaritásra, állhatatosak a másokhoz való közelségben, eltökéltek abban a szándékotokban, hogy örömet és vigaszt hozzatok az emberek életébe. A világ különösen is vágyik a szolidaritás konkrét jeleire, mivel szembe kell néznie a közönyösség kísértésével. Olyan emberekre van szüksége, akik életükkel legyőzik ezt az individualizmust, amely csak magára gondol és nem veszi észre a szükségét szenvedő testvérét. Legyetek mindig boldogok és telve örömmel abban a szolgálatban, amiben benne vagytok, de kerüljétek el azt a gondolatot, hogy különbek vagytok másoknál. Ehelyett azon legyetek, hogy tevékenységetek, amellyel az irgalmat megmutatjátok, Jézus jelenlétének legyen alázatos és meggyőző folytatása, aki újra és újra hozzánk hajol, hogy gondját viselje a szenvedőknek. A szeretet napról napra épül fel, és segíti a közösségeinket, hogy azok a testvériesség jelévé váljanak. (Ferenc pápa, 2016)

Hiba György SJ

akiknek fáj a kisebbségi sanyarú sors és a sokak számára ködbe vesző erdélyi múlt, „azoknak, akik hitetlenül is hisznek az írás szavának: »Nemcsak kenyérral él az ember«, hanem az ősök szellemével is. Ebben a könyvben van ború is, derű is, száraz kenyér és ízes mellélvő is, éppen úgy, mint a székely atyafi tarisznyájában.” Kiténik az írásközből a szerző nagy műveltsége és tárgyi tudása, a művészet, a magyar és egyetemes művelődéstörténet, filozófia, nyelvészet, népköltészet, politológia, demográfia és egyéb szakterületek magas fokú ismerete. A problémákra való rámutatás mellett biztatja is az erdélyi és általában a külföldi magyarságot, hogy amíg van hit és remény, addig Benedek Elek szavaival élve: voltunk, leszünk, vagyunk.

Czirják Árpád 2021. szeptember 1. és 2022. április 30. között az Erdélyi Magyar Breviárium című napi esszé-sorozat új részszeivel jelentkezett, ezúttal a világhálón, a www.erdelyibreviarium.ro oldalon, ahol nemcsak írott, de meghallgatható formában is közreadta az egyes napokhoz kapcsolódó írásait (a május–augusztusi napokra írt esszéit 2023-ban teszi elérhetővé).

Nyolcvanadik születésnapja alkalmából kívánjuk, hogy még hosszú éveken keresztül hirdethesse Isten Örömhírét – úgy, mint tette azt 2021. szeptember 18-án Ditróban a Jézus Szíve-nagytemplomban is – és írásai- val a jövőben is gazdagítson mindnyájunkat! Kedves Árpád, Isten éltesen sokáig!

Varga Gabriella, Vencser László

A piroskabátos lány, Koszmovszky Edina Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését vett át

Igazi szívélyes hangulatú ünnepségen vehette át 2022. október 13-án Habsburg György nagykövettől a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje elismerést Koszmovszky Edina, Franciaországban élő 1956-os hősnő. Ő az a „piroskabátos lány”, aki alig 18 évesen a Magyar Rádió erkélyéről felolvasta az egyetemi ifjúság 14 pontos követelését és ezzel fellobbantotta a forradalom lángját. Ígéretet kapott arra, hogy ezt a rádió is sugározza majd, ha bemege az épület bizonyos irodájába. A felolvasott követelések nem kerültek adásba. A rádió előtt sorakozó tömeg nyugtalanodni kezdett, a rádió AVÓ-s őrsege kilőtt, a tömegoszlatásra kivezényelt magyar sorkatonaság a tiltakozó tömegek mellé állt, és ezzel megkezdődött a rádió ostroma.

Edinát kilenc társával együtt egész nap fogva tartották, míg az éj leple alatt bekötött szemmel az épület pincéjén keresztül ki nem vezették őket egy kiskapun. Természetes, hogy ezután megfigyelt személy lett. Mielőtt érte mentek volna, Nyugatra menekült.

A Párizsi Magyar Nagykövetség dísztermében Farhan Mona I. o. titkár, protokollfőnök mutatta be életútját az összegyűlt ünnepelőknek, családtagoknak, barátoknak, ismerősöknek és a franciaországi magyar

egyesületek képviselőinek. A rangos kitüntetését Öexcellenciája Habsburg György nagykövet mosolyogva tűzte a meghatott Edina kosztiúrére.

Dr. Reményi György, a Franciaországi Magyarok Szövetségének elnöke is méltatta a piroskabátos lány bátorságát, és átélésel idézte fel személyes emlékeit a Hősök tere 1956. október 24-én és november 4-én történt eseményekről.

Ezt az ünnepséget két nap múlva a már hagyományossá vált Mindszenty-emléktábla-koszorúzás követte a Párizsi Magyar Katolikus Misszió kápolnájában, ahol a szentmisét a Győri Egyházmegyéből érkező Vljak Márk atya celebrálta.

A Diadalív alatti örökláng és az ismeretlen katonasírja előtt idén Koszmovszky Edina is leróhatta tiszteletét. E helyen eddig minden évben mintegy húsz magyar zászlóval vonultunk fel. Sajnos idén a felügyelők egyetlen piros-fehér-zöld lobogót engedélyeztek. A számunkra oly szimbolikus lyukas zászlót rongyosnak titulálták és kiltitották a sorból, akárcsak egy kivételével a többi zászlót is, mondván, nem felelnek meg az előírt normáknak. Ez eddig még sosem fordult elő...

Dr. Reményi György

Német László a Belgrádi Főegyházmegye új érseke

Ferenc pápa 2022. november 5-én Német László atyát, a Szent Cirill és Metód Nemzetközi Püspöki Konferencia elnökét, nagybecskereki püspököt Belgrád metropolita érsekévé nevezte ki.

Német László 1956. szeptember 7-én született Hódságon. Szabadkán a Paulinum Püspökségi Klasszikus Gimnázium növendékeként érettségizett, majd 1977-ben belépett az Isteni Ige Társaságába, azaz a verbita missziós szerzetesrendbe. Felsőfokú szerzetesi, filozófiai, teológiai tanulmányait Lengyelországban végezte. 1982. szeptember 8-án tett szerzetesi örökfogadalmat, majd 1983. május 1-jén szentelték pappá Hódságon. 1983–1985 között Jugoszláviában működött, 1985–1987 között Rómában folytatott tanulmányokat. 1987–1990 között egyetemi lelkész volt a Fülöp-szigeteken, 1993-tól a lengyelországi rendi főiskolán tanított, majd 1994-ben dogmatikai doktorátust szerzett a római Pápai Gergely Egyetemen. 1994–2000 között dogmatikatanár volt Ausztriában a mödlingi rendi Filozófiai-Teológiai Főiskolán. 2000–2004 között a Szentszék nemzetközi szervezetek mellett működő bécsi állandó képviselőként teljesített szolgálatot. 2004–2007 között a verbita rend magyarországi tartományfőnöke, 2006. augusztus 1-jétől 2008. július 1-jéig a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára volt. Mindeközben 1996-tól tanított Zágrábban a Jezsuita Filozófiai Karon, valamint 2002-től a budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Fundamentális Tanszékén tartott missziológiai kurzusokat. 2008. április 23-án XVI. Benedek pápa nagybecskereki megyéspüspökké nevezte ki; 2008. július 5-én szentelték püspökké a nagybecskereki székesegyházban. 2016-tól a Szent Cirill és Metód Nemzetközi Püspöki Konferencia elnöke; második elnöki ciklusát 2021-ben kezdte meg. Több könyv és tanulmány szerzője. A Szentatya a mostani döntésével a nagybecskereki püspöki székből helyezte át őt és nevezte ki belgrádi metropolita érsekké.

Szöveg: Magyar Szó, Újvidék
Fénykép: Vatikáni Rádió

Német László püspök korábbi levele szerkesztőségünknek

Dr. Német László SVD püspök atya és a Nagybecskereki Egyházmegye részére is rendszeresen postáztuk/postázzuk az *Életünk* újságot, Molnár Ottó pápai prelátus, gráci magyar lelkész ajándékelfizetése nyomán. 2021. április 8-i keltezéssel ez a levél érkezett szerkesztőségünknek Nagybecskerekéről a püspök atyától:

Tisztelt Varga Gabriella főszerkesztő asszony!

Köszönettel és hálával fogadtam jókívánságait, amelyet ez évi első lapszámunkkal együtt küldött. Az *Életünk* – Az európai magyar katolikusok lapja egy olyan kiadvány, amely anyanyelvünk és vallásunk szempontjából értékmegőrző és értékmegtő missziót vállal.

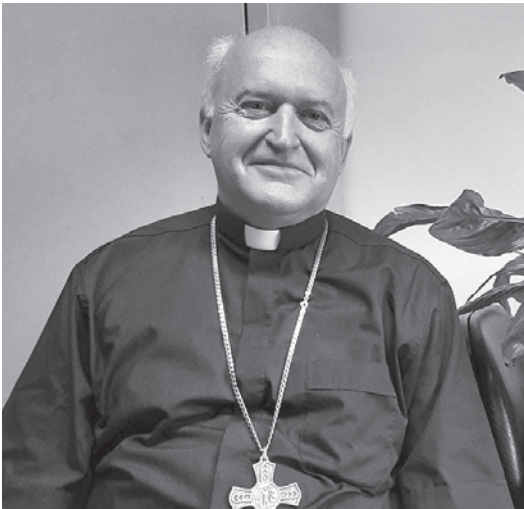
Ugyanakkor híd is a tömbben, szörványban és diaszpórában élő emberek között. Lapjukat olvasva, s Molnár Ottó atya nagylelkű adományának köszönve több személyhez is eljuttatva, megélhetjük az egységet hitben, nemzetben, nyelvben egyaránt.

Kívánom, hogy az *Életünk* – Az európai magyar katolikusok lapja által Isten Igéje minél több emberhez eljusson, s hogy legyenek lelkes tudósítók, munkatársak, terjesztők, akik ebben segítenek. Munkájukhoz erőt, kitartást, jó egészséget és Isten áldását kívánom!

Tisztelettel:
Dr. Német László SVD
nagybecskereki megyéspüspök

Püspök atya kedves figyelmességét, bátorító szavait most is hálással köszönjük, új megbízatásához pedig a Jóisten áldását kívánjuk!

Szerkesztőségünk

Ünnepi megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharcról Münchenben

A tatárjárás, a törökökkel vívott százötven éves küzdelem, a Rákóczi-szabadságharc, az 1848/1849-es szabadságharc és forradalom után a huszadik századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye az 1956-os népfelkelés. A magyaroknak újra és újra meg kellett küzdeniük szabadságukért az évszázadok során.

Az 1956. október 23-i felkelés a pesti munkások és ifjak békés tüntetésével indult és a fegyvertelen tömegre leadott véres sortűz következtében még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtt.

„Piros a vér a pesti utcán, / Munkások, ifjak vére ez...”
Többek között Tamási Lajos e versével emlékeztek meg a Münchenben élő magyarok 2022. október 23-án a forradalom eseményeiről.

Az ünnepi megemlékezést megelőzően Merka János atya, a Münchener Magyar Katolikus Egyházközség plébánosa celebrált vasárnapi szentmisét, amelyben ugyancsak megemlékezett '56-ról.

Az oltárt a magyar trikolor színeiben kötött virágcsokor, népi viseletbe öltözött gyermekek és fiatalok, valamint a magyar zászló ékesítette.

Közvetlenül a mise után fölhangzott a magyar nemzeti himnusz, majd a fiatalok megemlékező sorokkal és versekkel idézték fel az 1956-os eseményeket. A műsort

Szarvas Erzsébet, a Münchener Magyar Katolikus Egyházközség lelkipásztori munkatársa készítette elő. A megemlékezés végén, immár hagyományként, meggyújtottuk az oltáron elhelyezett megemlékezés gyertyáját is, ezt követően az egybegyűltek közös imát mondtak a forradalom áldozataiért, valamint közösen énekeltek el a Szózatot.

Soraik között egyaránt jelen voltak idős testvéreink és a fiatalok is. Ez példaértékű, mivel egy ország történelmét, kultúráját csak akkor lehet megőrizni, ha a fiatalság az idősektől átveszi azt s majdan átadja saját gyermekeinek is. A Münchenben élő magyarok számára különösen fontos a haza szeretete és a kulturális kötődés. Őrizzük meg hazánk értékeit és emlékezzünk a múlt szép és olykor szomorú eseményeire, hogy a jövőben minél szebb Magyarországot tudjunk biztosítani utódaink számára!

„ISTEN, ÁLDD MEG A MAGYART!”
Lanner Katalin

„Életművéből gazdagon meríthetünk”

Búcsú Szabó Ferenc SJ szerzetestől

2022. október 21-én gyászszertartás keretében helyezték örök nyugalomra a 91 éves korában elhunyt Szabó Ferenc SJ gyémántmisés jezsuita páter hamvait a pesti Jézus Szíve Jezsuita Templomban. A szentmisét Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mutatta be, Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Vízi Elemér jezsuita tartományfőnök, valamint több mint harminc rendtárs és paptestvér koncebrálásával. Közöttük volt Vencser László felelős szerkesztőnk is, aki Szabó Ferenc SJ jó barátjaként és nagy tisztelőjeként egyúttal szerkesztőségünket is képviselte.

Mint korábban már jeleztük, Szabó Ferenc SJ halálának napján, 2022. október 3-án rendtársai online emlékkönyvet nyitottak, hogy ott bárki vallhasson az eltávozott kapcsolatos emlékeiről, érzéseiről, gondolatairól. Az emlékkönyvbe Vencser László a következő sorokat jegyezte be:

Szabó Ferenc mint kispap 1969. augusztus 15-én a gergyószéki Ditróban a bérnálás estéjén láttam először, amikor a székelyföldi születésű András Imre SJ szerzetestársával a vacsora közben tiszteletgató látogatást tettek a jelenlévő Márton Áron püspöknél. Találkozásaink gyakoriságát a római tanulmányaim (1970–1975) éveiben tapasztalhattam meg. Például 1971 februárjában a Collegium Germanicum et Hungaricum egyik termében köszöntöttük őt, mi, a kollégium kislétszámú magyar tagjai, a 40. születésnapján.

Elevenen élnek bennem a későbbi találkozások és beszélgetések a kirándulások alkalmával, a „Triznya-kocsmá” vasárnap délutáni összejöveteleim. Barátságát megtisztelőnek tekintetem. A kilencvenes években ő hazaköltözött Magyarországra, én Ausztriába kerültem. Ismét gyakorivá váltak találkozásaink, különösen Bécsben és Linzben. Külön kitüntetésnek vettem, hogy 2015-ben a *Házasság és család Krisztus fényében* című könyvének kéziratát elolvasásra nekem is megküldte. A két kötetet köszönetnyilvánításába bele is fogalmazta a következőt: „Vencser László etikatanárnak,

aki morálteológiai nézeteimet (például az *optio fundamentalis* kifejtését) egyetértéssel üdvözölte a kézirat jó részének elolvasása után.” Féltve őrzöm ma is a többi között a nekem ajándékozott említett könyvet, benne ezzel a dedikációs szöveggel: „Vencser Lacinak hálával, barátsággal, Szabó Feri, Budapest, 2015 Karácsonyan.”

Öröm volt látni és tapasztalni, hogy mennyire igyekezett szolgálni az elmúlt években is az *Életünk* újság olvasóit. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tervezett évében (2020) külön sorozattal ajándékozott meg minket, az Eucharisztia-írta teológiai értekezéseivel, és azután is többször megtisztelte az olvasókat írásival. Az *Életünk* újság szerkesztősége a lap hasábjain köszöntötte őt 90. születésnapján, majd gyémántmiséje alkalmából. Aggódva kísértük betegségben töltött napjait. Olyan szerzetespap, költő, irodalmár és jóbarát távozott közülünk, akinek szavaiból, többkötetes életművéből gazdagon meríthetünk. Kedves Feri bá! Figyelj ránk, itt maradtakra a Mennyei Atya országából, amelynek most már örökös lakója vagy. Nyugodjál békében! Imádságos megemlékezéssel:

Vencser Laci
(Prof. Dr. Vencser László emeritus igazgató, az *Életünk* – Az európai magyar katolikusok lapja felelős szerkesztője, Linz)

Szabó Ferenc hamvait a Jézus Szíve Jezsuita Templom alttemplomában helyezték örök nyugalomra; többi elhunyt rendtárs között pihen. RIP!

V. G. / Fényképünkön: Vencser László és Kozma Imre atya. Forrás: jezsuita.hu

Gyermekeknek

Legyen minden napunk a családé!

Az esztendő végéhez közeledve biztosan Neked is eszedbe jutott már, mennyi minden történt ebben az évben. Rengeteg tanulás, sok szép élmény, kirándulások, játék a barátokkal, nyaralás a családdal... Számodra melyik volt az év legemlékezetesebb pillanata? Vagy talán még csak most következnek az esztendő „fénypontja”?

December végét mindenki várja, még azok is, akik talán nem is tudják, mit ünneplünk mi, keresztények karácsonykor... Sokaknak ezek a napok csak az ajándékozásról, nagy családi ebédekről szólnak. Nincs is azzal semmi baj, ha az ünnepek alatt együtt van az egész család, de fontos, hogy tudjuk, miért is vagyunk együtt. A karácsonyt a család ünnepének is szokták hívni, pedig van egy különleges ünnep az év legvégén, néhány nappal karácsony után, amikor kifejezetten a családot, egész pontosan a legtökéletesebb családot ünnepljük: a Szent Családot, Szűz Máriát, Szent Józsefet és Jézust. Ezt az ünnepet a XVII. században tartották meg először, a múlt század óta pedig mindig a karácsonyt követő első vasárnapon ünnepljük.

Ez az év azért is különleges, mert nemcsak ezen a napon fordítjuk figyelmünket a családra, hiszen az év közepén fejeződött be a Ferenc pápa által meghirdetett Családok éve. Vajon a mi családjunkban milyen kegyelmeket adott ez az esztendő? A Családok éve megnyitására a Szentatya három szóra hívta fel a figyelmünket, három olyan szóra, amelyeknek gyakran el kell hangozniuk a családunk mindennapjaiban: „Szabad?”, „Köszönöm!”, „Sajnálom!” Gondolatban pörgesd vissza az idő kerekét! Te hányszor kérdezted meg szüleidet, mielőtt valamilyen fontos – vagy lényegtelen – döntés előtt álltál: „Szabad?” Hányszor mondtad ki a köszönet szavát, amikor édesanyád finom ebédet készített vagy édesapád megjavította az elromlott játékodat? Ha – akár akaratlanul – megbántottad őket, vajon mindig elnézést kértél? Megfogadtad Ferenc pápa tanácsát?

Bár a Családok éve júniusban véget ért, Karácsony és a Szent Család ünnepeinek közeledtével érdemes még jobban figyelniük egymásra, példaképként pedig ki másra is tekinthetnénk, mint Máriára, Józsefekre és Jézusra! Legyen minden napunk a családé!

Kovács Péter

Szerecsenkirály

Kedvenc festőim közé tartozik az idősebb Pieter Bruegel. Bredában (Hollandiában) született a XVI. század első felében, de életéről viszonylag keveset tud az utókor. Nevét eredetileg *Brueghel*-nek írta, de később elhagyta belőle a h betűt. Fiai, Jan és az ifjabb Pieter szintén világhírré tettek szert, de képeiket ismét a családnév eredeti formájában szignálták. Apjukat sokszor *paraszt-Bruegel*-ként emlegeti a művészettörténet, alighanem azért, mert festményein a környezetében élő egyszerű emberek, kiváltképpen földművesek mindennapjait örökítette meg. Így nem véletlen, hogy a nála közel húsz évvel fiatalabb, ugyancsak flamand festő, író és művészettörténész, Karel van Mander a kortársairól készült feljegyzéseiben Pieter Bruegelt – főleg humoros ábrázolásmódja miatt – *vicces Péternek*, illetve *mókás Péternek* nevezte. A humort azonban a feltehetően 1564-ben festett és a londoni National Gallery-ben látható *Háromkirályok imádása* című képén inkább az akkori élet viszontagságaitól megtépzott, és a korai öregségből fakadó, testi bajokkal küzdő alakok iránt érzett empátia dominálja.

A szintén a Vízkereszt témáját feldolgozó, de nem szignált és ezért csak Pieter Bruegelnek tulajdonított alkotáson, a brüsszeli Szépművészeti Múzeum tulajdonában lévő festményen a Szent Családnak menedéket nyújtó istálló közelében fényes menet látható, amely még egy elefántot is terel maga mellett. Az ennél jóval kisebb méretű londoni kép ugyan zsúfoltnak tűnik és csupán Mária, no meg az ölében tartott Kisjézus előtt mutatkozik szabad tér, amelyet az elegáns öltözött, fiatal, fekete bőrű Gáspár, a szerecsenkirály alakja

szegélyez. A korabeli festészetben a Háromkirályok az emberi lét három szakaszára utalnak és ennek a szellemében a legöregebb megy elől és hátul jön a legfiatalabb. Breugel londoni festményén a daliás Gáspár a jobb szélre került, fekete bőrszíne miatt a Vízkereszt témakörében festett valamennyi alkotáson a szerecsenkirály távolabb áll két társától.

Fekete bőrűek a korábbi évszázadokban is szerepeltek festményeken, de csupán alárendelt feladatokkal, mint lovászok, rabszolgák vagy éppen hóhérok. Először Pieter Bruegel előtt alig egy évszázaddal, a korai flamand festészet legfontosabb mesterének tekintett Rogier van der Weyden merete teljesen fekete bőrűnek ábrázolni Gáspárt. Alighanem van der Weyden is hallott János pap országaról, amelynek mítosza a XV. század második felében kapott lábra. Miután az Oszmán Birodalom 1453-ban bekebelezte Bizáncot, ezzel elvágtatta az utat Jeruzsálem felé, így a keresztény Európa számára csak dél felől lehetett akadálytalanul megközelíteni a Szentföldet. Ekkor terjedt el Európa-szerte az a már korábban is lábra kapott feltételezés, hogy Afrikában létezik egy feketék lakta keresztény királyság, amelynek még nevet is adtak, János pap országa elnevezéssel. Bizonyíték is akadt, mert a portugál király követe végül felfedezte Etiópiát, ahol valóban keresztény vallást gyakorló fekete bőrűek éltek. Ez megnyitotta az utat a festőművészek számára, hogy a Vízkereszt napján a Kisjézus elé járuló három király egyikét, a legfiatalabbat, Gáspárt, fekete bőrű afrikainak ábrázolják.

Vincze András

Józsa Judit: Magyar család

Végtelenül hálás vagyok a Jóistennek, hogy ilyen erős gyökerű székely családba szülehettem. Amikor hazagondolok, lelki szememmel édesapámat, Józsa János fazekasmestert látom, amint írókázás közben édesanyám kezét irányítja, hogy dalra fakadjon az a galamb és szépen szökkeljen a csodaszarvas azon a korondi bokályon.

Hálát adok a Jóistennek azért is, mert olyan családba születtem, ahol a keresztény értékrend mellett a népművészeti hagyományok tiszteletét, a különféle művészeti ágak megismerését és különösen a magyar történelemben való jártasságot is fontosnak tartották. A családi tűzhely melegét ma is féltve őrzöm, és az a hamuban sült pogácsa, amellyel édeszüleim, Józsa János és Julianna tarisznyált fel, soha el nem fogyó erőt, kitartást és szeretetet adó lelki táplálék életem végéig! Édesapámtól örököltém a tehetséget, édesanyámtól pedig a szorgalmat. Hálás vagyok a Jóistennek azért is, hogy mindazt, amit a kerámiaszobrászatban elképzelttem, az anyaországban tudtam kibontakoztatni.

Ősi kultúránk, történelmünk, hagyományaink, népmű-

vészetünk a magyar örökség részét képezik, és csak úgy maradhatnak fenn, ha vannak magyar családok, magyar gyermekek. A családban öröklődik a hagyomány, itt formálódik a lélek és a nemzet tudat is.

Isten kegyelméből 2011-ben, a Család Évében művészettörténetünkben, a magyar szobrászatban elsőként feldolgoztam a társadalom alapját és a magyar örökség örökösét: a Magyar családot (képünkön). Dr. Osztie Zoltán atyának köszönhetően e nagyméretű, csaknem életnagyságú kompozíciót a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia templomának adományoztam, ahol a keresztelőkápolnában fogadja az Úr színe elé hozott gyermekeket, családokat. A családban megélt szeretet kiáradása az egy hazában élők közösségére nem más, mint a hazaszeretet. Következésképpen, ha a magyar családokban nem tudják megélni a szeretetet, akkor hiába keressük és kérjük számon rajtuk a hazaszeretetet...

Az alkotás hátsó részén a gyökerek között szárba szökkenő reménység virága rejti a szívemből fakadó, nemzetmegtartó erővel bíró üzenetemet: „Hiszek az egy Istenben, hiszek a hazában. Hiszek a nemzetben, hiszek az összetartozásban. Hiszek a szeretetben, hiszek a családban.”

A magyarság esetében, amikor nemzetmegtartó erőről beszélünk, óhatatlanul előtérbe kerül a trianoni szétszakítottság, a határon innen és határon túlra szorult magyarság és annak összetartozása. Történelmünk sok viszontagsága mellett ez az összetartozás azonban elsősorban a magyar nemzet minden egyes tagjának az összetartásától függ, és valljuk be, talán épp ez az erő, amelyet a leginkább erősíteniünk kell...

A sáros karácsonyfa

Már csak harminchét óra volt éjfél, amikor égiek és földiek a Megváltó születésnapját ünneplik. A készülődés a vége felé közeledett. Az Angyal leült. A hosszú várakozás ideje alatt sok dolga volt, a szárnyai már igen elfáradtak. A biztonság kedvéért azért még egyszer számba vette a feladatokat, nehogy egy is végezetlen maradjon. Majd nagyot szusszant és meglegedetten hátradőlt. Kicsit el is bóbiskolt, de ezt még magának sem vallotta be.

Egyszer csak elébe toppant egy fiatal, vidám, mozgékony angyalka, aki munkája végeztével szeretett a földlakók utcáin bókászni, nézelődni. Angyaltársai is csak Virgoncnak nevezték.

– Képzeld! Nagy baj van! – rázta fel az Angyalt.

– Tessék? Milyen baj? Mi történt?

– Ma már alig volt feladatom, így több időt tölthettem az emberek utcáin. Örömmel nézegettem, ahogyan Urunk születésnapjára készülnek: sütnek-főznek, beszélgetnek, fenyőfákat díszítenek. Igazán szívet melegítő látvány. Épp a legszebb, gázlámpás Óreg utcában gyönyörködtem, amikor az egyik ablak előtt hirtelen megtorpantam. Hiába kukucskáltam, nem láttam bent fenyőfát!

– Az az én területem! – pattant fel ijedten az Angyal.

– Igen! Épp ezért jöttem, ahogy csak tudtam, hogy figyelmeztesselek, nehogy kifuss az időből.

– Nem értem – vakarta fejét az Angyal –, hisz' mindent ellenőriztem.

– Talán még nem késő! Siess! – biztatta a fiatal, s egy aprócska erszényt dugott az Angyal szárnytollai közé, amint az a Föld felé vége az irányt elsuhan. Virgonc sokáig nézett utána, majd kicsit aggódva odébbállt,

hogy a mennyei karácsonyfa díszítésében segíddessen.

A Földön enyhe idő volt. Hófúvástól, szárnyfagyástól az Angyalnak nem kellett tartania. A gondja azonban nagy volt: a városban az emberek már minden fenyőfát karácsonyfává változtattak, az Óreg utcában csak annak az egyetlen háznak a szobája állt üresen, amelyről Virgonc-Angyal beszélt.

– Mit tegyek? Honnan szerzek most fenyőfát? – nézett körbe tanácstalanul az

Angyal. Kicsit kifújta magát és gondolkodni kezdett. Eszébe jutott, hogy vannak földlakók, akik nem tartanak igényt az angyalok munkájára és karácsonyfáikat más földlakóktól szerezik be érméért és lapocskáért cserébe. Adventi útja során több ilyen helyet is látott, de azok elég messze voltak az Óreg utcai háztól. Összeszedte hát minden erejét, s amilyen gyorsan csak tudott, elrepült a legközelebbi fenyőfaárusítóhoz.

Repülés közben az angyalok mindig láthatatlanok, de a földlakók között járva emberi alakot ölthetnek. Az Angyal azonban kicsit félt: még sosem volt dolga fenyőárusal. Rendes körülmények között minden karácsonyfát a Mennyei Fenyves Erdész-Angyala készít elő szállításra. Neki csak a címetek kell észben tartani. Ezért inkább láthatatlan alakban közeledett.

Az Angyal szíve egyre hevesebben dobogott. Az árus munkaideje ugyan még nem járt le, de a földlakók egyetlen kivétellel minden fenyőt elvittek.

– Már csak te maradtál? – szólította meg az Angyal a fenyőfát.

– Nem kellettem senkinek – válaszolt szomorúan a fácska. – Akik rám néztek, azok is elfordították tekintetüket és itt hagytak. Én már biztosan nem leszek karácsonyfa.

Az Angyal végignézett a fenyőfán, de semmi kivételalót nem látott rajta. Sőt egészen formásnak találta. A fenyő háta mögé rejtőzött, megrázta hatalmas szárnyait, hogy emberalakot öltsön. Ekkor koppant valami a földön. Az Angyal-Ember gyorsan lehajolt, hogy felvegye az erszényt, amit Virgonc a szárnytollai közé rejtett. Kioldotta a borszalagot, hogy lássa, mit rejt a tarsoly.

– Segíthetek, Uram? – szólította meg a fenyőárus, aki a fa mögötti tompa koppanásra lett figyelmes.

– Igen, üdvözlöm! – állt elő határozottan az Angyal-Ember. – Ezt a fenyőfát szeretném.

Az árus jól megnézte az embert, hogy biztos-e a dolgában, de nem szólt semmit, örült, hogy az utolsó fát is eladhatja.

Amíg hálót húzott a fenyőre, az Angyal-Ember kinyitotta a tarsolyt, és láss csodát, épp annyi érmét és lapocskát talált benne, amennyit az árus kért a fáért cserébe. Megköszönve a fát, sietve vállára vette, mert emberalakban hosszú volt az út vissza az Óreg utcába.

Dél már jócskán elmúlt, mire odaért. Szürkületű. De épp ez volt a szerencséje, hiszen újra angyaltestet kellett öltösn, hogy a fácskát be tudja vinni a házba.

Olofsson Placid svéd gyökerei

XII. Károly svéd király (1682–1718) uralkodása alatt országa háborús időszakok korát élte. Az ő zsoldosai nyújtottak segítséget Rákóczi utolsó csatájában 1714-ben a Nógrád megyei Romhány közelében, ahol egy svéd szöveggel is ellátott emlékmű látható.

Az Olofsson gyakori svéd családi név és ennek van egy érdekes svéd–magyar vonatkozása. Budapesten a Belvárosban, az V. kerületi, Váci utca 43–47. szám alatti épület falán lévő relief arról tájékoztat bennünket, hogy XII. Károly svéd király 1714-ben a Törökországból kiinduló útján abban a házban szállt meg. (Kb. 150x250 cm-es

kökeretben kb. 120x200 cm-es bronztábla, XII. Károly svéd király lovas alakját megörökítő dombormű. Alatta aranybetűs felirat: „E helyen pihent XII. Károly svéd király 1714.XI.17-én. Lóháton 14 nap alatt tette meg az utat Törökországból Stralsundig”. [Majd ugyanez svédül.] Dr. Bayer Krucsay D. svéd konzul ajándéka 1914.XI.17-én. A táblát a 200 éves évfordulón avatták.) A király kíséretében több katona volt, akik közül az egyik, Albert Olofsson megbetegedett és Magyarországon maradt. Feleségül vett egy magyar lányt, gyermekük született, aki szintén az Olofsson családi ne-

vet kapta. Végül több generáció után, 1916. december 23-án született egy fiúgyermek, akinek tanulságos élettörténetét Magyarországon sokan ismerik. Olofsson Károlynak hívták, 1939-ben szentelték pappá. A Placid nevet 1933-ban vette fel, amikor Szent Benedek rendjének tagja lett. Tíz évig volt a Gulág rabja. Könyvében elmesélte, hogyan tudta fogolytársaival együtt túlélni azokat a reménytelen és nehéz körülményeket. Mély hite és humora által az ottani inséges körülmények ellenére életerőt tudott önteni fogolytársaiba is. Könyve értékes útmutató lehet azoknak, akik sötétségben érzik magukat és kilátástalansággal küzdenek. Ez az idézet tőle származik és sokak számára segítség lehet: „Akinek van hová kapaszkodnia, annak könnyebb. Mi, hívők, ha a Jóistenbe kapaszkodunk, rájövünk, hogy Ő is akar-

ja túlélésünket.” A pataki (Nógrád megye) Diósi Bandi bácsi – aki évtizedeken keresztül énekelte Jézus szerepét a nagypénteki passióban, de már nincs közöttünk – jól ismerte Placid atyát és többször részt vett lelkigyakorlatain.

Több évvel ezelőtt telefonon beszéltem Placid atyával, mert szerettem volna, ha az életét egy itteni újság ismerteti. Talán arra is lehetőség nyílt volna, hogy ellátogasson a dél-svédországi magyarokhoz lelkigyakorlatot tartani, szentmisét mondani. Kiderült, hogy az atya egy szót sem tudott svédül és Svédországban sohasem járt. Lelke hosszú földi vándorlás után, életének 101. évében, 2017. január 15-én érkezett vissza Teremtőjéhez.

Berta Imre, Malmö
Fotó: Keresztes András

Magyarok a múltból

Boldog Scheffler János

Szatmári római katolikus megyéspüspök, vértanú. 1887. október 29-én született Kálmádon. Középiskoláit Szatmárnémetiben végezte. A sorsát végig figyelemmel kísérő plébánosa hatására már hatodikos gimnazista korában elhatározta, hogy pap lesz és a nyolcadik osztályt már a papnevelő intézetben végezte. 1906-tól a Budapesti Tudományegyetem teológiai karán tanult tovább. 1910. július 6-án szülőfalujában szentelték pappá. Rövid ideig Csomaközön volt káplán, majd ösztöndíjjal Rómába küldték tanulni, ahol kánonjogi doktori címet szerzett. Ezt követően a szatmári püspökségen szertartó, majd segédlelkész Ungváron. 1914-től Szatmárnémetiben filozófiai tanár, a teológusok tanulmányi felügyelője. 1915-ben teológiai doktorrá avatták. 1920-ban a szatmárnémeti Katolikus Gimnázium tanára, majd 1923-tól nagymajtényi plébános lett. 1926-tól újra teológiát tanított a szatmári és a nagyváradai egyházmegyében. 1940 őszén a kolozsvári egyetem egyházi tanszékének vezetője volt.

1942-ben XII. Piusz pápa szatmári megyéspüspökké nevezte ki. Apostoli kormányzóként ő vezette a nagyváradai egyházmegyét is, amelyet (1930–1941 után) 1948-tól ismét összevontak a szatmári egyházmegyével. 1944. szeptember 15-én Szatmárnémetit is elérte

a háború, a püspöki palotát bombatámadás érte, így kénytelen volt az Irgalmas Nővérekhez átköltözni.

1948. március 18-án memorandumban fordult Petru Groza miniszterelnökhöz, amelyben az új román alkotmányok az egyházat sújtó cikkelyeit kifogásolta. Április 9-én egyesítették a szatmári és a nagyváradai egyházmegyét. A román Securitate őt szemelte ki arra, hogy vezesse a pápát el nem ismerő romániai katolikus egyházat. Ő erre ennyit válaszolt: „Non possum!” (Nem tehetem!). A román kormány 1948. szeptember 17-én működését felfüggesztette. 1950-ben elutasította a békepapi megismerés elutasítását, ezért 1950. május 23-án kényszerlakhelyre, Körösbányára vittek. 1952. március 19-én letartóztatták és a bukaresti fogdában folytatták kihallgatását. Arra próbálták rábírní, hogy Gyulafehérváron vegye át az állami egyházmegye kormányzását. Miután ezt nem fogadta el, előbb Máramaroszigetén került börtönbe, majd a zsilávi föld alatti (megsemmisítő) tömlőc foglya lett, ahol 1952. december 6-án hunyt el.

Koporsó nélküli jeltelen sírba temették, de a börtön ortodox lelkésze megjegyezte a sír helyét, és 1965 őszén csontjait titokban, útításkájában vitte haza Galambos Ferenc nagyprépost. Hám János mellett találtak számára végős nyughelyet a szatmárnémeti székesegyház kriptájában.

2011. július 3-án a szatmárnémeti székesegyházban boldoggá avatták. Ünnepe: május 17.

(Internetes forrásokból szerkesztett anyag)

Magyarok a múltból

Bolyai János

Magyar matematikus és hadmérnök. Bolyai Farkas fia és egyben tanítványa. A magyar tudomány egyik legnagyobb alakja, az egyik leghíresebb magyar matematikus, a „geometria Kopernikusza”, „az erdélyi tudományosság legkiemelkedőbb képviselője”. 1802. december 15-én született Kolozsváron. Valóságos csodagyermek volt, mégsem tanulhatott Göttingenben, ehelyett a bécsi katonai akadémiára került és ott kitűnő eredménnyel hadmérnökként végzett. 1831-ben megjelent *Appendix* című művével megalkotta a nemeuklideszi geometriát, amely nélkülözhetetlen alapot jelentett a XX. század fizikai elméleti számára. Ő maga is szorgalmazta egy nemeuklideszi alapokra helyezett mechanika

kidolgozását, azaz majdnem egy évszázaddal Albert Einstein előtt megfogalmazta Einstein gravitációértelmezésének a célkitűzését. A komplex számok, a számelmélet és az algebrai egyenletek témakörében folytatott kutatásai kéziratban maradtak, és csak jóval később kezdődött meg feldolgozásuk, azonban mai szemmel nézve is igen figyelemre méltóak. Szintén elismérést érdemelhet zeneelméleti és filozófiai munkássága. Hadmérnökként többek között részt vett a temesvári erőd korszerűsítésének tervezési munkálataiban is. Szentágotthai János így fogalmazott róla: „A magyar nép géniusza a tudomány területén legmagasabb fokon Bolyai Jánosban öltött testet.” Marosvásárhelyen halt meg 1860. január 27-én.

(Kép: Márkos Ferenc festménye Bolyai Jánosról, 2012)

Jankó számországban

(Mese Bolyai János születésének 220. évfordulójára)

A Jóisten megadta az embernek azt a képességet, hogy teremtsen alkotásaival, találmányaival. Ilyen talentumot* adott Bolyai Jánosnak is, akire mi, magyarok igencsak büszkék lehetünk.

Minden gyermekben ezer lehetőség rejlik. Amikor alkotni akartok, keresnetek kell a természettel a kapcsolatot, figyelnetek kell a világ apró csodáira. Azonban a titok kulcsát mindenkinek magának kell megtalálnia.

Most elmesélem nektek, hogyan találta meg Jankó az ő csodákat nyitó kulcsát. Ez a kulcs olyan felfedezéseket nyitott meg számára, amelyek csak rá vártak már hosszú évek, talán évezredek óta.

A matematika réges-régi tudomány. Az én nagytatám matematikaprofesszor volt. Órákig ült nagy díőfaasztala mellett és számokat kanyarintott egymás alá-fölé. Csodálkozva figyeltem, hogyan telik a papír ezekkel az ákombákomokkal, számokkal, vonalakkal. Nem értettem még, mi ez a nagy összevisszaság, de alig vártam, hogy nagyobb legyek és megérthessem én is.

A matematika különleges világ, a számok világa. Aki érti a nyelvét, érti a világot, ezt mondta már sok öreg bölcs. Nagytata értette és szerette is, tanította sok-sok gyermeknek a számok nyelvét és logikáját.

Jankó édesapja nagy matematikus volt, így Jankóra is hamar ráragadt a számok iránti kíváncsiság. Úgy szerette a matematikát, mint más gyermek a labdázást vagy a fogócskát. Amíg a többieknek a matematika csak számok sokasága volt, addig számára egy izgalmas és varázslatos univerzum.

Egy napon Jankó a fáramászás, kavicsgyűjtés és madártojás-számolás után lekuporodott a szoba padlójára és krétával számokat kezdett rajzolni, szép nagy kört formálva.

– Ez egy számóra lesz – mosolygott –, és én leszék a mutató benne! – ugrott fel hirtelen, és a kör közepébe állt, majd lassan

forogni kezdett. Közben hangosan számolt, úgy, ahogy az órán követik egymást a számok: egytől tizenkettőig. Már jó párszor körbeforgott, amikor egyszer csak csodák csodája, egy hatalmas kapu előtt állt.

A kapun ez a felirat volt olvasható: Senki be ne lépjen, aki a számokat nem ismeri!

Jankó ismerte jól a számokat, ezért összeszedte a bátorságát és benyitott a kapun. De nyomban földbe gyökerezett a lába, mert egy hatalmas farkas állt vele szemben.

– Már vártalak! – szólalt meg a farkas. Pitagor király bírodalmában vagy. Gyere, ülj fel a hátamra, elviszlek Számországba!

Pitagor király és Lella királykisasszony búslakodva ültek a trónteremben. Körülöttük egy pirinyó emberke járkált fel és alá, hangosan számolva valamit. Képleteteket firkált egyre-másra a papírlapokra, ám hamarosan összegyűrte azokat és újrakezdte.

Amikor Jankó megérkezett, mindenki felkapta a fejét. A kis ember is abbahagyta a számolást és Jankó elé sietett. Kíváncsian és fintorogva méregette a fiút, majd így szólt hozzá:

– Isten hozott Számországban! Géniusz vagyok, a király számtanácsosa. A számításaim szerint ma kell érkeznie a földi világból egy zseniális elmének, aki segíteni tud nekünk. Hogy valóban te vagy az, akire vártunk, meg kell bizonyosodnunk róla, ezért itt és most meg kell felelned egy kérdésre. Amennyiben nem tudod a választ, a farkas azonnal bekap. Szervusz kaktusz! – toppantott szigorúan Géniusz.

– Rendben! Állok elébe, ha már itt vagyok, meg nem futamodom! – mondta elszántan Jankó.

– Nos, mondd meg: miért a 10-es Pitagor király kedvenc száma? – húzta fel kérdőn szemöldökét Géniusz. Egy percet kapsz, se plusz, se mínusz!

Jankó nem várt még egy percet sem, rögtön válaszolt:

– A tíz az egymást követő első négy szám összege: 1+2+3+4, tehát egy meg kettő meg három meg négy, összeadva: tíz. A négy alapszám összege 10, igazam van Pitagor király? – húzta ki magát büszkén Jankó.

– Így igaz – ugrott fel vidáman Pitagor király –, rád vártunk fiam! – s örömeiben táncra perdült Lella királykisasszonnyal.

– Akkor, te fogsz nekünk segíteni, slussz cirkusz! – mondta Géniusz beleegyezően.

– Ha megoldod a problémát, tiéd lehet Számország kincstárának a kulcsa! – kiáltotta lelkendezve Pitagor király.

– Szívesen segítek, de miben is? – érdeklődött Jankó.

– Országomban nagy a káosz. A népem számos, de már jó ideje nincsen rend. Nem tudom, mi az oka-foka ennek a nagy számlázásnak. Géniusz, a legjobb elménkedési művészem sem tudta megoldani a problémát, de segíteni fog nekem mindenben, amire csak szükséged van!

– Így igaz, tiéd lehet a nimbusz**! Áll rendelkezésedre Géniusz! – hajolt meg a kis ember, majd karon ragadta Jankót és már vite is bemutatni Számországot.

Az utcákon csak úgy tolongott a sok szám, ki erre, ki arra futott. Egy sarkon nagy civa-kodás folyt, pár szám karddal fenyegetőzött.

– Látod, ez megy már hónapok óta, hiába fárasztom a szám, senki sem hallgat rám. Kész fikusz! – panaszkodott Géniusz.

– De miért ez a fejtelenség? – töprengött Jankó. Bizony kellene ide egy tál ész!

– Számtalan a gondunk, nem férnek meg egymás mellett! Szusz bajusz! – kesergett Géniusz. Egyszerűen nem tudjuk őket megszámlálni, mert állandóan vitatkoznak, és nem engedik magukat összeadni! Szinusz, koszinusz! – legyintett elkeseredve Géniusz.

– Tízíg számolok, addig találunk ki valamit! – ajánlotta Jankó Géniusznak. Egy, kettő, három... tíz – számolt Jankó hangosan.

– Tíz, tíz, tiszta víz! Leesett a tantusz! – kiáltott Géniusz. Menjünk rögvést a Számforráshoz, mindig abból iszom, ha nem tudok valamit megoldani.

A számforrás vízében millió szám tükröződött. Jankó belemerítette tenyerét és ivott belőle. Nem sok idő kellett, máris a fejéhez kapott.

– Ez az, ez lesz a megoldás! – ugrott Géniusz nyakába. Nem kell mindenkit összeadni! A római számokat például külön csoportba kell tenni! Látod, itt vannak az I, V, X, L, C, D, M betűk, ezek is számok, de római számok. Míg az 1, 2, 3, 4... arab számok, és nézd, ott vannak azok a számok, akiknek kardjuk van: ők a negatív számok. Őket ki kell vonni a többi számból és nem hozzáadni! Egyik oldalon a kardosok, másikon a kard nélküliek, azaz a pozitív számok. Így szépen halmazokba rendezzük őket, és mindenkinek meglesz a saját helye és értéke! – Lángelme vagy! Egy Kolumbusz! – ujjongott Géniusz.

Aztán szépen helyreállt a rend Számországban, minden szám a helyére került.

Pitagor király és Lella királykisasszony végre nyugodtan pihenhettek egyet a Függetlenség Kertben.

– Nincs több számháború! – sóhajtott megkönnyebbülten Pitagor király. Itt van, Jankó, az ígért kulcs, mától te lehetsz Számország kincstárának az őrzője!

Jankó megköszönte a vendéglátást és a csodás kulcsot jól eltette belső zsebébe a szíve fölé. Ez a kulcs tette Bolyai Jánost minden idők egyik legnagyobb tudósává.

Egy új világot fedezett fel a matematikában, nemcsak önmagának, de mindannyiunknak.

Belle Orsolya

* talentum: tehetség

**nimbusz: fénykoszorú, sugárkorona

Németh László Imre *Magyar emlékek római temploma – A Santo Stefano Rotondo ábrázolásai* című könyvéről

A Santo Stefano Rotondo, magyarul a Kerek Szent István-templom, vagy másképpen Szent István Kerektemploma a magyar emlékekben a leggazdagabb templom Rómában. Történetét és magyar emlékeit számos értékes kiadvány mutatja be. Eddig még nem jelent meg olyan album, amelynek témája a templom ábrázolásai lennének. E kötet, amelyhez az ajánlást Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes írta, arra vállalkozik, hogy bemutassa a templom ábrázolásainak főbb típusait a XVI. századtól a XIX. századig Németh László több mint 150 metszetet tartalmazó magángyűjteménye alapján, amely több mint húsz év gyűjtésének az eredménye Rómában, Bolognában, Milánóban és Torinóban, valamint az internetes vásárlás segítségével. Ezeket a templom belsejéről készített legrégebbi rajz egészíti csak ki, amelyet Firenzében az Uffizi gyűjteménye őriz. A teljes kollekcióból közel ötven különböző eljárással készült metszet kapott helyet a kötetben.

A templom külső és belső tipikus ábrázolásait környezetének hasonló jellegzetes képei egészítik ki. A templomábrázolásokon nyomon követhető a létrejöttével kapcsolatos

elképzelések is, amelyeket elsősorban olyan metszetek mutatnak be, amelyeknek feltételezett ókori előzményeit ábrázolják vagy csak magában a templom nevében utalnak feltételezett ókori előzményeire. A templomot bemutató metszeteket fényképek követik,

amelyek ugyanabból a nézőpontból készültek, mint a metszetek. Ez lehetőséget kínál az ábrázolt kép és a jelenkori helyzet összehasonlítására. A kötetben van néhány téves ábrázolás is, valamint a korabeli metszetek ikonográfiáját követő három kortárs alkotás.

A Santo Stefano Rotondo híres vértanú-freskóciklusáról is készültek metszetek, amelyeknek néhány példányát megtalálható a gyűjteményben, így azokból is került néhány a kötetbe. A metszeteket ismert metszetkészítők, Giuseppe Vasi, Giovanni Battista Piranesi, és kevésbé ismert vagy ismeretlen mesterek készítették. Az ismertebbek rövid életrejárja a kötet végén olvasható.

A templom- és a freskóábrázolásokat egészíti ki az utolsó fejezet, amely röviden bemutatja a templom magyar emlékeit. A téma iránt érdeklődők a kötet végén megtalálhatják a templomra, ábrázolásaira és a magyar emlékekre vonatkozó fontosabb irodalmat. (Németh László Imre: *Magyar emlékek római temploma – A Santo Stefano Rotondo ábrázolásai*, Szent István Társulat, Budapest, 2022)

Róma örök csodái ezer esztendeje kápráztatják el a magyar látogatót, hiszen az antikvitás, a kereszténység és a reneszánsz-barokk idők világhírű alkotásai és intézményei révén mindig e városon keresztül vezetett a magyarok egyik legfontosabb szellemi útja Európa felé. A szerző személyes érdeklődése ezzel a nagy összefüggéssel találkozott össze, amikor a Santo Stefano Rotondo épületének grafikus ábrázolásai felkeltették a figyelmét. Kötetének két bevezető írása a templom, illetve ábrázolásainak történetét tekinti át, majd a metszetek sora következik, típusokba csoportosítva, és ezt követi zárásaként a magyar emlékek bemutatása. A kötetet sok-sok csodálatos fotó, metszet illusztrálja. Alapos és hasznos áttekintést ad a fontosabb eseményekről, fordulatokról, az építmény mai képét kialakító történelmi viszonyokról s a mecénások szerencsés és néha kevésbé szerencsés döntéseiről.

Csorba László DSc
egyetemi tanár, a Magyar Nemzeti Múzeum címzetes főigazgatója

Balogh Petres Judith *Pisti és a méhek – Menedék a kaptárban* című könyvéről

Pisti megjárta a kiadás fájdalmas és göröngyös útját, aztán mindennel és mindenkiel dacolva, „csakazértis” megjelent, hogy tanítsa és örvendeztesse a 10+ éves olvasókat.

Pisti, a rosszcsont, bajba keveredik, picire zsugorodik és a méheknél talál menedéket. Amíg közöttük él, megismeri nemcsak az életvitelüket, hanem azt a döbbenetes, szinte hihetetlen üzenetet is, hogy az emberiség túlélése, a mai tudásunk szerint, elképzelhetetlen a méhek (porzási) munkálkodása nélkül. Ha kipusztulnának a méhek, illetve megsappanna álmányuk, az emberiség idejét csak néhány évben lehetne számolni. A mai környezetrombolás világában valóban életfontosságú, hogy ismerjük és szeressük a méheket.

Ezen kívül a történet más szempontokat is szolgál. Egyrészt Pisti összeférhetetlen és felelőtlen magatartása lassanként megváltozik a méhek tanítása következtében, másrészt, mivel csak álmodja a kalandot, a tizenéves olvasó megtanulja felismerni a fantázia és a valóság közötti határt, ami nagyon fontos lépés fejlődésének folyamatában.

A fantázia fejlesztése jó és kívánatos, de eljön az idő, amikor fel kell ismernie, hogy a valóság is van olyan szórakoztató, mint a képzelődés.

Ennek érdekében ebben a könyvben (és sok éppen divatos mesékkel ellentétben) az állatok (jelen esetben a méhek) nem veszítik el egyedi jellegüket, egyéniségüket, illetve nem változnak méhkarikatúrákká. Nem majmolnak emberi életmódot és értékeket, hanem mindvégig méhek maradnak, és a saját törvényeik szerint élnek, saját természetüknek megfelelően viselkednek – nem viselnek ruhákat, nem alusznak ágyakban, nem esznek terített asztalnál, nem élnek emberi igénnyel, még akkor is teljes értékű méhek maradnak, amikor emberi szóval kommunikálnak Pistivel. Mindvégig a saját törvényeik szerint működnek.

A történet olvasása közben a fiatal olvasó szövege, tudatbázisa szinte észrevétlenül gyarapszik, például a mesébe szőtt valós tényeken keresztül, illetve szavak, mondatok ismétlésével. A történet többek között érinti a törvénytiszteletet, a kapzsiságot, a kisértést, a félelmet, a megbocsátást, az önálló gondolkodást,

az udvariasság fontosságát is, természetesen a 10+ évesek szintjén.

A könyv különlegessége a Függelék, a szülőknek, nevelőknek, tanároknak kínált ötletsozort, amely segítségével lehetséges az olvasás élményét gazdagítani, elmélyíteni.

A könyvet és a fedőlapot Fülep Gertrúd grafikus mesterien szerkesztett képei teszik széppé és kedvessé.

A közelgő karácsonyra gondolva, bátran merem ajánlani ajándéknak:

A szerző
judithpetres@gmail.com

Kedves Balogh Petres Judith Asszony!
Meséskönyvét a nagyon kedves október 10-i dedikációjával megkaptam és nagyon szépen köszönöm. Valóban, maga Jézus mondta, „ha nem változtok meg, s nem lesztek olyanok, mint a gyerekek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3). Bárcsak tudnánk olyan egyszerűek, őszinték, tiszták és nyitottak lenni az Ige befogadására, mint ők. Az Igét csak hintse tovább, kicsik és nagyok, gyerekek és felnőttek lelkébe, ahogyan csak tudja. Ehhez kívánok sok sikert.
Az Úr áldja meg és védelmezze minden rossztól.
Üdvözlettel és szeretettel
+ Cserháti Ferenc

B. Szabó Péter Messiás

Gyarló bűnösök vétkét lemosni
A Földre új világot hozni
Neked kell – Messiás!

A Gögöt és Gazt lerombolni
Helyére igaz Istent hozni
Neked kell – Messiás!

Hol vagy Te hát
Ki vagy Te Messiás
Ki mindent rombol
És mégis mindent ad

Hol vagy Te hát
Vajon most merre jársz
Kinek építesz új hazát?
Gondolsz-e rám
Vagy számomra
nincs kiút talán?

Jöjj el
Siess már hozzám
Mert erőm kifogy
Végére jár
Összerogyni ha engedsz
Felemelsz talán?

Jöjj el siess ne késs hát
Légy a megmentőm
Te a Me-e-ssi-i-i-iaás!

(Zürich, 1971)

Pihenjen Tihanyban a Dália Apartmanban!

A Dália Apartman szeretettel várja a Tihanyba látogatókat! A Major utca 21. szám alatt lévő két, panorámás tetőtéri apartmant egyenként hálótér, nappali, saját, zuhanytálcás fürdőszoba és jól felszerelt amerikai konyha alkotja; mindkettő 2-4 fő befogadására alkalmas. Wi-Fi rendelkezésre áll. A szobák a Belső-tóra néznek. Parkolni a térkövezett udvarban lehet.

Keresse a Dália Apartmant a +36-30/625-9734-es telefonszámon vagy a daliaapartman@gmail.com e-mail-címen!

Rejtvény a Tamási Áron 125 Emlékévében (3.)

Mint már korábban jeleztük, az *Életünk* újság szerkesztősége és kiadóhivatala, a Misszió Média Kft. is csatlakozott a Tamási Áron 125 Emlékévé célkitűzéseinek elérését segítő törekvésekhez, mégpedig a *Játszva tanulás: online szabadulószoza, online kvíz és online keresztrejtvény-sorozat* című kezdeményezés megvalósításával. Ez évi decemberi számunkban is ennek a keresztrejtvény-sorozatnak emeljük ide egyik elemét. A rejtvényeket Fülepné Sziblik Mónika készítette. További keresztrejtvények a www.tamasiaronjatekok.hu, a www.eletunk.net és a www.kalejdoszkopfoloyoirat.eletunk.net oldalakon érhetők el. A projekt együttműködő partnere a Tamási Áron 125 Emlékévé lebonyolító Magyarság Háza.

Vízszintes: 1. Tamási Áron édesanyja. 13. Amerikai hard rock zenekar. 14. Eretlen áram! 15. Rancz Róbert. 16. ... a páva, mint a pulyka. 17. Budapesti bowlingcentrum. 18. Kastély Csehországban. 20. Tetejére. 22. Lóerő közepe! 23. Győri ajtó-ablak-cég. 27. Ór. 28. Cink idegen szóval. 30. Luxemburg és Kambodzsa autójelje. 31. Angol oroszlan mondja. 33. Éneklő szó. 34. Néma Amál! 35. Spanyolország és Albánia autójelzése. 36. Lop. 38. Mobil eleje! 39. Hőmérsékleti skála. 42. Eszem-iszom. 43. Fűszernövény, más néven ördögyökér. 44. A csontok és az izmok közötti szalag.

Függőleges: 1. Tamási Áron szülőfaluja. 2. Ritmikus torna zenére. 3. Numero röviden. 4. Spanyol üdülőhely. 5. Hosszú kettős mássalhangzó. 6. Egyik kontinens. 7. Hargita megyei falu. 8. Olaszország, Thaiföld és Belgium autójelzése. 9. Molnár Hunor. 10. Híres ez a csikótojás! 11. Brit szépművészeti múzeum. **12. Abel ..., Tamási Áron műve.** 19. Small lymphocytic lymphoma rövidítése. 21. Határozórag, a -ba párja. 24. Kozmetikumokban használt ásvány. 25. Lányunk férje. 26. Téli sporteszköz. 29. ... Campbell, brit modell. 32. Páratlan rász! 33. Shakespeare királya. 35. Végtelen Elza! 37. Szlovénia autójelzése. 38. Móni kezdete! 40. Végtelen eső! 41. Német Dénes.

Humorsarok

– Mamóka, hova cipeli azt a televíziót?
– A templomba, fiam, a templomba!
– Ugyan miért viszi a tévét a templomba?
– Gyónni! Mást se csinál, egyfolytában csak hazudik!

A buszmegállóban két ember beszélget.
– Hallotta? A város külföldről rendelt autóbuszokat!
– Ez rémes!
– Tessék? Miért, mi ebben a borzasztó?
– Már vagy húsz perce várunk a buszra... mikor fognak azok ideérni?

1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12
13										14		
15				16						17		
18			19		20			21		22		
23				24			25		26			
27									28		29	
30				31			32		33			34
			35			36	37				38	
39	40				41		42					
43												44

A helyes megfejtéseket 2022. december 31-én tesszük közzé a www.tamasiaronjatekok.hu, a www.eletunk.net, a www.kalejdoszkopfoloyoirat.eletunk.net és a www.magyarsaghaza.net oldalakon. (Szerk.)

Magyar szentmisék az európai diaszpórában

ANGLIA

London: Hungarian R.C. Chaplaincy / Szent István Ház, Ft. Csicsó János főlelkész; W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane; Tel./Fax: +44-20/8566-0271; E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com; Web: www.szentistvanhaz.org és www.facebook.com/szentistvanhaz.london. Szentmise minden hónap 1. és 3. vasárnapján 11.30-kor. További misézőhelyek: Bristol, Cambridge, Luton, Manchester, South Croydon.

AUSZTRIA

Bécs: Wiener Ungarische Katholische Gemeinde / Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész; A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b; Tel.: +43-1/526-4972; E-mail: bmke@katolikus.at; Web: www.katolikus.at és www.facebook.com/KMEMWien. Új, ideiglenes szentmishelyszín: Am Tabor-plébánia, 1020 Wien, Alliiertenstr. 2. További misézőhelyek: Baden, Leesdorfer Hauptstr. 74., minden hónap második vasárnapján 16.30-kor és Bécsújhely, Szent Katalin-kápolna, Domplatz 1., minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor.

Collegium Pázmáneum: Ft. Varga János rektor; A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14; Tel.: +43-1/319-1403; E-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com; Web: www.pazmaneum.katolikus.hu. Előesti szentmise szombatoként 17.00-kor.

Burgenland, Kismarton: Vikariat für ungarische Belange, Ft. Pál László, Diözese Eisenstadt; A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21; Tel.: +40/676-880-708-346, +40/2682-777-346; E-mail: laszlo.pal@martinus.at; Web: www.martinus.at. Szentmise hónap 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, A-7000 Eisenstadt, Josef Haydngasse 31.

Burgenland, Alsóór: Katholische Pfarramt, Ft. Gáspár Adalbert; A-7501 Unterwart 226; Tel.: +43-33/523-4108; vasárnapoként 9.45-kor.

Burgenland, Felsőór: Ft. Gáspár Adalbert; A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13; vasárnapoként 8.30-kor.

Burgenland, Középpulya: Ft. Ghinari Johann; A-7350 Mittelpullendorf, Ungargasse 62; 1. és 3. szombaton 18/19 órakor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó; Tel.: +43-316/6821-2421; E-mail: otto.molnar@laposte.net. Ft. Holló István; Tel.: +43-676/8742-6711; E-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at. Szentmise minden vasárnap 17.00-kor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Innsbrucki Magyar Katolikus Egyházközség, cím: Magyar Ház, A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3., egyházmegyei megbízott: Hirschberger Raimond diakónus, világi elnök: Szabados Péter, elnökhelyettes: Szalai Benedek. E-mail: pepat@ikbnet.at. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján.

Linz/Wels: Ungarnseelsorgezentrum der Diözese Linz, Ft. Szabó Ernő; A-4600 Wels, Herrenstr. 2.; Tel.: +43-732/341-175; E-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at. Mísehelyszínek: Linz, Guter Hirte (Jó Pásztor-) templom, Am Steinbühl 31, A-4030 Linz, minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján és Wels, St. Stephan/Lichtenegg (Szent István-) templom, Königsederstr. 20, A-4600 Wels, minden hónap 2. és 4. vasárnapján.

Klagenfurt: Kapuziner Kirche; A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15., szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az orsolyita templomban, A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/8172-1232.

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, P. Havas István Sch.P.; 1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123; Tel.: +32-2/64-96-188, mobil: +32-487/614-063; E-mail: havas.istvan@piarista.hu; aumonieredesetrangers@skynet.be; Web: www.bmkk.be. Szentmise minden vasárnap 10.30-kor és 18.00-kor, 123 rue de l'Arbre Bénit, 1050 Ixelles és Église Sainte-Famille, Place de la Sainte-Famille, 1200 Woluw-Saint-Lambert. További misézőhelyek: Leuven; Liège, Abbaye Paix Notre-Dame des Soeurs Bénédictines, 54 boulevard d'Avroy, 4000 Liège, havonta egy alkalommal (szombat, 15 órakor) a Bencés Nővérek templomában.

CSEHORSZÁG

Prága: Prágai Magyar Katolikus Plébánia, Ft. Balga Zoltán; Telefon: +420-734-688-656; E-mail: info@katolikus.cz; Web: www.katolikus.cz és www.facebook.com/Prágai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963/. Mísehelyszín: Belvárosi Szent Henrik Templom, 110 00 Prága 1., Jindřiska 10.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise / Párizsi Magyar Katolikus Misszió; F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas; Tel.: +33-1/42-086-170,

E-mail: missioncatholique@orange.fr; Web: www.magyarmisszio.info és www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio.

HOLLANDIA

Hollandiai Magyar Római Katolikus Egyházközségi Tanács; E-mail: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com; Web: www.hollandiimagyarkatolikusok.net és www.facebook.com/EKT-hollandiai-magyar-katolikusok-119459806451156.

Amszterdam: Obrechtkerk, Obrechtstraat 30. NL-1071 KM Amszterdam.

Eindhoven: Sint Joriskerk, Sint Jorislaan 51, NL-5614 AA Eindhoven.

Hága: Hágai Magyar Katolikusok, Onbevekt Hart van Maria Kerk (Marlotkerk); NL-2594 CK Den Haag, Bloklandenplein 15. Facebook: www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok.

Helmond: Pauluskerk, Paulus Potterstraat 2., NL-5702 CW Helmond.

Vianen: Vianeni Magyar Otthon, Panoven 17A, NL-4133 NG Langeweg, 145. sz. házzal szemben van a bejárat.

Wassenaar: Sint Jozefkerk, Van Cranenburchlaan 31. NL-2241 PJ Wassenaar (Parklaan 28 (kerk) / van Cranenburchlaan 31 (Pastorie); Tel.: 070-511-4262; E-mail: secretariaat@sint-jozefwassenaar.nl.

LENGYELORSZÁG

Vársó: Paweł Sobstyl atya papként tanult meg magyarul, ő végez magyar miséket. Plébániáján, a Gyermekek Jézusról nevezett plébániatemplomban minden hónap második vasárnapján van magyar szentmise 15.30-kor.

LUXEMBURG

Ft. Lukács József és Havas István Sch.P., 8032 Strassen, 2 place des Martyrs. Havonta egy alkalommal.

MÁLTA

Naxxar, Santwarju Gesu Hniena Divina-templom. Évente háromszor van magyar szentmise (vasárnap 17.30-kor).

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission / Augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió, Ft. Csibi Sándor; D-86152 Augsburg, Henisiusstr. 1.; Tel.: +49-821/3166-8960 vagy +49-821/3166-8961; E-mail: iroda@augmis.de; Web: www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de, augsburgi-katolikusok.de. Misézőhelyek: Augsburg, St. MAX-templom, Franziskanergasse. 4.; D-87437 Kempten, St. Mang, Mariä Himmelfahrt-templom, Friedrich-Ebertstr. 1., Neuburg an der Donau.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Dankó István atya (Amberg). Misézőhely: Heiligste Dreifaltigkeit-plébániatemplom, D-90473 Nürnberg, Giesbertsstr. 75., havonta egyszer. Érdeklődni lehet: Dr. Lipecz József, tel.: +49-911/426-703.

Freiburgi érsekség: Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator; D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32. Havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission, Ft; D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35; Tel.: +49-40/250-7783. Misézőhelyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.

Kölni Főegyházmegye, Esseni és Aacheni egyházmegyék: Katholische Ungarische Gemeinde im Erzbistum Köln / A Kölni Érsekség Római Katolikus Magyar Lelkészsége, Ft. Lukács József; D-50676 Köln, Am Rinkenpfuhl 10; Tel.: +49-221/3377-8517; E-mail: info@ungarnzentrum.de és ungarzentrum.koeln@gmail.com; Web: www.ungarnzentrum.de és www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde. További misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Wuppertal.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye: Katholische Ungarische Gemeinde / Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség Frankfurt, Ft. Belényesi József, D-61440 Oberursel, Altenhöferweg 61; Telefon: +49/0175-2562-688; E-mail: pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de; Web: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de; Facebook: www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg. Misézőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Delkenheim.

München-Freisingi Főegyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merka János; D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.; Tel.: +49-89/2137-4230 (Titkárság: Varga Katalin titkárnő) és +49-89-2137-4233 (Lukács Tibor lelképásztori munkatárs); Fax: +49-89/2137-4234; E-mail: info@ungarische-mission.de, Ungarische-Gemeinde.muenchen@eomuc.de;

Web: www.ungarische-mission.de. Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános. Misézőhelyek: München, Rosenheim, Erding, Landshut, Bad Tölz, Waldkraiburg.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Münster Magyar Katolikus Misszió / Münsteri, Osnabrücki és Paderborni Egyházmegyék magyar közösségei, Ft. Simon Péter; D-48157 Münster, Middelfeld 24; Tel.: +49-251/932-57-288; E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; Web: sites.google.com/view/ungarisch és www.facebook.com/ungmis. Misézőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück.

Passauai Egyházmegye: Ungarische Mission Passau / Passauai Magyar Misszió, Ft. Kovács János; D-84375 Kirchdorf am Inn; D-94036 Passau, Breslauer Str. 2.; Tel.: +49-85/712-332; E-mail: info@magyar-missio-passau.de. sites.google.com/site/magyarmissiopassau és www.facebook.com/magyarmissio.passau.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merlás Tibor; D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.; Tel.: +49-711/236-9190, fax: +49-711/236-7393; E-mail: mission@stuttgarteri-katolikusok.de, mtibor1960@gmail.com; Web: www.stuttgarteri-katolikusok.de és www.facebook.com/stuttgarteri.katolikusok; D-89073 Ulm, Walfischgasse 17.; Tel.: +49-731/3996-6306, mobil: +49-1575-370-1412. Misézőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eislingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hoheneck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttlingen, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye: Ft. Dr. Koncsik Endre; D-97070 Würzburg, Domerschulstr. 2.; Tel.: +49-931/3866-2530, fax: +49-931/3866-2599.

NORVÉGIA

www.nufo.no/makao. Húsvétkor, augusztus 20-án és karácsonykor ünnepelnek magyar nyelven szentmisét, más-más, az alkalomra odautazó lelképásztorok szolgálata által.

Látogasson el ide is:
www.kalejdoszkopfolyoirat.eletunk.net
www.facebook.com/kalejdoszkop

A szerkesztőség a nem saját írású cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

Közösségi oldalunk:
www.facebook.com/eletunkujsg

Érdeemes felkeresni:
www.tamasiaronjatekok.hu
www.magysaghaza.net/tamasi-tura

Hirdessen az Életünkben!

Apróhirdetés:
Keret és fénykép nélkül: 100 HUF vagy 0,30 EUR/betű
Keret: 3500 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 7000 HUF vagy 20 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:
Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Félfoldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Médiapartnereink:

Bécsi Napló
Clevelandi Magyarokért Alapítvány
Független Magyar Rádió Toronto
Kalejdoszkóp folyóirat, Toronto
Mozaik Sydney Magyar Rádió
Napjaink, West Kelowna, Kanada
Pannon RTV, Szabadka
Temerini Újság
Vatikáni Rádió

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

OLASZORSZÁG

Róma: Olaszországi Katolikus Missziós Központ, Via del Casaleto, 481., 00151 ROMA (RM); E-mail: hungarian.mission.italy@gmail.com; Tel.+39 06 68.42.620; Lelkész: Dr. Németh Norbert rektor. A római magyar közösség szentmiséjét a hónap utolsó vasárnapján tartják 11 órakor a Celio dombon a Szent István vértanú-körtemplomban (Santo Stefano Rotondo). Rómában minden kedden 8 órakor magyar nyelvű szentmisét ünnepelnek a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszónya-kápolnájában. További misézőhelyek: Bologna, Catania, Firenze, Loreto, Milánó, Padova, Palermo, Parma, San Martino del Carso – Sagrado, Torino, Velence.

SVÁJC

Bázel: Röm. Kath. Ungarnmission / Bázeli Magyar Katolikus Misszió, Ft. Pál István; CH-4123 Allschwil, Bininger Str. 45.; Tel.: +41-76/518-5440; Web: www.ungarnmission.ch. Mísehelyszín: Sacré Couer-templom, Feierabendstr. 68., CH-4051 Basel, minden vasárnap 15.00-kor.

Genf: Genfi Magyar Katolikus Misszió, CH-1216 Cointrin GE, Chemin du Ruisseau 36.; Tel.: +41-22/791-0458; Web: www.katolikus.ch. Mísehelyszín: Cointrin-kápolna, minden hónap első és harmadik vasárnapján 10.30-kor.

Lausanne: Tel.: +41-76/483-7394. Mísehelyszín: Servan-kápolna (Chapelle de Servan), Chemin Eugene-Grasset 12, CH-1006 Lausanne, a genfi vasárnapi szentmiséket megelőző szombatokon 18.00-kor.

Tägerwilen: Bruder Klaus-templom, Ernst-Kreidolfstrasse, CH-8274 Tägerwilen, minden hónap első vasárnapján 17.00-kor.

Zürich: Szent István Magyar Katolikus Misszió Zürich, Ft. Varga Péter; CH-8057 Zürich, Winterthurerstr. 135.; Tel.: +41-44/362-3303; E-mail: peter.varga@mail.ch iroda@magyar-misszio.ch; Web: http://magyar-misszio.ch. Szentmise minden vasárnap 12.00-kor és minden első pénteken este 17.30-kor, Bruder Klaus-templom, Milchbuckstrasse 73, CH-8057 Zürich. További misézőhelyek: Frauenfeld, Schaffhausen, Uster, Winterthur.

Jó szívvel ajánljuk:
www.jakabantal.eletunk.net
www.facebook.com/jakabantal-kereszténykor

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
H-1165 Budapest, Zsemlékes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujsg

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Tanácsadók:
Sajgó Szabolcs SJ, Szócs Csaba,
Varga János, Vértessaljai László SJ

Munkatársak:
Czirják Árpád, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Sebestény Péter,
Simon Kinga, [Szabó Ferenc SJ], Vincze András

Előfizetés:
közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy
az európai magyar lelkeszögekben keresztül
Előfizetés a 2023. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK
11716008-22527699
HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás
Nyomtatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokajai út 5.

Keresse lapunkat a világhálón is:
www.eletunk.net

Hazaváró Iroda nyílik, ösztöndíjprogram indul

A diaszpóra fiataljainak magyarországi felsőoktatási tanulmányai támogatására ösztöndíjprogram indul, a Welcome Office, azaz a Hazaváró Irodával pedig azokat kívánják segíteni, akik hazatelepülnek Magyarországra – jelentette be Semjén Zsolt a Magyar Diaszpóra Tanács XI. ülésén, november 17-én, Budapesten. A miniszterelnök-helyettes úgy fogalmazott: a Magyar Kormány nemzetpolitikája nem esetleges, nem pillanatnyi szempontokat követ, hanem „filozófiaiilag átgondolt”, a magyar állam értelme és célja a magyar nemzet fennmaradása és az emberek életminőségének javítása. Az egyetemes magyarság szegényebbé válna, ha eltűnne az integráns részét képező diaszpóra magyarsága – tette hozzá Semjén Zsolt, és jelezte: a Magyarországon elindított minden olyan támogatást, amely nem kötődik szorosan egy területhez, rendre kiterjesztik a határon túlra, minden magyar állampolgárra, bárhol él.

Szövegéről is, hogy a Kőrösi Csoma Sándor Program munkájába eddig mintegy ezer ösztöndíjas kapcsolódott be, a Mikes Kelemen Programon keresztül közel 230 ezer dokumentumot hoztak haza, számos országban jöttek létre Magyar Házak, a Magyar Kormány segítséget nyújtott külhoni templomok építéséhez, felújításához, támogatják az egyházi életet. A magyar állampolgárság által eddig több mint 1 millió 150 ezren váltak „nemzettársunkból honfitársunkká” – mondta Semjén Zsolt, és köszönetét fejezte ki a diaszpóra magyarságának a nemzethűségért.

Az *Életünk* újság papíralapú és digitális kiadása – egyénileg közvetlenül a kiadóhivatalnál, valamint – a nyugat-európai magyar katolikus missziókon/lelkészségeken keresztül fizethető elő.

A papíralapú kiadás naptári évre szóló előfizetési díja közvetlenül a kiadóhivatalnál történő egyéni megrendelés esetén 2023-ban is: – külföldi címre postázás esetén **35 EUR/év;** – magyarországi címre postázás esetén **7000 HUF/év.**

Missziókon/lelkészségeken keresztül történő megrendelés esetén a nyomtatott kiadás éves előfizetésének összegét az adott misszió/lelkészségek határozzák meg a helyi terjesztési költségek figyelembevételével.

A digitális kiadás naptári évre szóló előfizetési díja 2023-ban is: **20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.**

Bankszámlaszám:
Misszió Média Kft.
OTP BANK 11716008-22527699

IBAN:
HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: **OTPVHUB**

Ajándékozzon éves Életünk-előfizetést rokonainak, barátainak, ismerőseinek, egykori plébániájának, iskolájának, olyan intézménynek vagy civil szervezetnek, amely közel áll Önhöz! Legyen Ön is az előmozdítója annak, hogy az 55. évfolyamába lépni készülő Életünk újság a diaszpóra egyetlen, országokon átívelő nyomtatott magyar katolikus lapjaként továbbra is információforrás maradjon és képviselje keresztény értékeinket szerte a világon!

Tamási Áronra emlékeztek a felső-ausztriai Welsben

Két és fél évnyi, világjárvány okozta kényszerszünet után ismét összegyűltek a felső-ausztriai magyarok, mégpedig november 5-én a Welsi Magyar Otthonban, hogy a Tamási Áron születésének 125. évfordulóját ünneplő emlékéhez kapcsolódóan egy sokszínű kulturális programmal irányítsák a figyelmet Erdély és az összmagyarság nagy próza- és drámaírójára. Az ünnepséget a Felső-Ausztriai Magyarok Kultúregyesülete szervezte, saját ötlete alapján, önjelölt, külső anyagi támogatás nélkül. A társzervezők és a fellépők között ott láthattuk a Felső-Ausztriai Hétfégi Magyar Óvoda és Iskola tanárait és diákjait, a cserkészeket, a Ne-felejts Néptáncgyűst és a kultúregyesület vezetőségének tagjait is.

„Ha nevét kiejtjük, az emberi sors teljességét érezzük, a világ illatát, a kenyér jó ízét, a test melegét és a lélek tüzeit” – idézték a szervezők Féja Géza író megállapítását az esemény meghívóján, és felelevenítették Tamási gondolatát is az *Arcképeim vázlat* című önéletrajzi vallomásából: „Nem tartozom semmiféle stílusirányzathoz. Legközelebb talán a realizmushoz állok. De a valóság számomra nemcsak társadalmi vonatkozásában él, hanem az emberi lét egész tudományos és költői világára kiterjed.”

Köszöntőszavaiban Tökés Enikő, a kultúregyesület elnöke elmondta: az emlékévet hirdető Nemzetpolitikai Államtitkársághoz hasonlóan nekik is céljuk volt, hogy a megemlékezésbe a fiatalok minél szélesebb körét bevonják. A műsort Sztojanovics Rita irányításával

a Ne-felejts Néptáncgyűstes hölgytagjainak éneke és magyarbódi (Felvidék, Kassai járás) karikázója nyitotta meg, majd az ötesztendő Erőss Anna énekelte el csodálatos hangján és hibátlanul a *Vékony héja van a menasági almának* kezdetű csiki népdalt. Azután Tóth Katona Dorka szavalt el Kányádi Sándor *Bandukol az őszi nap* című versét, őt pedig ismét a Felső-Ausztriai Hétfégi Magyar Óvoda és Iskola Erős Anna követte a *Felsőtűt a napsugára* sóvidéki népdallal. Bassel Liliana egy újabb Kányádi-verset, a *Nagyanyó-kenyér* címűt tolmácsolta. Kladek Emilia felolvasásából megismerhetük Juhász Ferenc szavait Tamási Áronról – „*Költészetet és varázslatot vitt a magyar színpadra*” –, majd egy igazi különlegesség, Tóth Kornél cserkész altszaxofon-játéka következett: John Williams *May the force be*

with you című filmklasszikus szerzeményét adta elő. Tatos Csanád cserkész Tamási Áron életrajzának első részét ismertette, és utána ismét Tóth Kornél játszott, ezúttal James Newton Howard *Newt says goodbye* (altszaxofon) – *A legendás állatok* című filmzene alto sax adaptációját adta elő. A fülbemászó dallamok után Tóth Katona Dávid cserkész olvasta fel Tamási Áron életrajzának második részét. Ezt követően e sorok írója az online Tamási Áron-játékokat és a Magyarság Háza szintén virtuális Tamási-túrját ajánlotta a közönség figyelmébe. Az *Életünk* újság képviseletében Varga Gabriella felelős kiadó, főszerkesztő és Vencser László atya, felelős szerkesztő átadta a lap *Együtt a nyelvházában* című projektjéhez kapcsolódó ajándék-könyvcsomagokat a hétfégi magyar óvodának és iskolának, a cserkészcsapatnak, a kultúregyesületnek és a linzi magyar egyházközségnek. A megemlékezés zárásaként a kultúregyesület részéről Dusinszki Gyöngyvér és Tökés Enikő a *Farkaslakától Farkaslakáig – egy regénybe írt életút* című összeállításban Tamási Árontól származó gondolatokat olvasott fel.

A műsorban szereplő gyermekeket Kladek Antal Mónika, a Felső-Ausztriai Hétfégi Magyar Óvoda és Iskola vezetője készítette fel, aki elmondta, hogy mindannyian nagy örömmel és lelkesedéssel készültek az ünnepre és vállalták abban a közreműködést.

A rendezvényen az egyesület tagjai igen nagy létszámban voltak jelen.

Tökés Enikő elnök tájékoztatása szerint idén készülnek még egy közösségi programra: december 17-én nagyszabású karácsonyi műsort tartanak, jövő évben, 2023-ban pedig az egyesület megalapításának 55. éves jubileumát a tervek szerint nyár elején gálaműsorral ünneplik majd meg.

Varga Gabriella

A Jakab Antal-film ünnepe Gyulafehérváron

Csiksomlyó, Gyergyószentmiklós, Ditró és Kolozsvár után november 15-én Gyulafehérváron is levetítették ünnepélyes keretek között a *Küzde és bizva – Jakab Antal püspök életútja* című dokumentumfilmet. Az alkotók jelenlétében megtartott rendezvényen a Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum kápolnájában több mint nyolcvan fős közönség gyűlt össze, köztük diákok és tanárok, a teológia rektora, kispapok egy csoportja, az érsekség irodaigazgatója, gazdasági igazgatója, titkára, korábbi és jelenlegi világi munkatársak, távolabbról érkezett lelkipásztorok és hívek, hogy megtekintésük a másfél órás alkotást. A vetítés része volt a Jakab Antal püspökké szentelésének 50. évfordulója alkalmából hirdetett emlékévi programsorozatának, egyben befejező állomása volt a világjárvány miatt korábban elmaradt és most bepótolt díszbemutató-alkalmaknak.

November 15-én, kedden reggel a líceum tanárai és diákjai szentmisét ünnepeltek. A főcelebráns Vencser László Ausztriában élő moráleteológus, a püspök egykori közvetlen munkatársa felelevenítette az ő 1961. május 21-i gyulafehérvári székesegyházi bérmálkozását, amelynek az élménye elültette benne a papi hivatás csíráját. Arra biztatta a jelenlévő diákokat, hogy figyeljenek ők is oda az ilyen pillanatokra, hallják meg Isten hívószavát, és ne féljenek arra kimondani az igent, hiszen a papi szolgálat nagyon szép hivatás.

Hárman – Varga Gabriella Budapesten élő újságíró, a püspök unokahúga, Vencser László és Tóth Csaba, az érsekség gazdasági intézője – pontban délben a gyulafehérvári székesegyház harangjának szavára Jakab Antal püspök sírjánál mondtuk el az Úrangyala imádságot, miután a nyugohelyet megkoszorúztuk és előtte gyertyát gyújtottunk. Megindító volt az emlékezés és a kegyelet sok virága láttán, éppen a harang szava alatt imádkozni Jakab püspökért, és megköszönni neki, hogy ő is imádkozik

értünk. Tudomásunk szerint – a korábban közzétett felhívásunk alapján – voltak, akik a távolból lélekben csatlakoztak hozzánk azokban a percekben.

Este a filmvetítés résztvevői az egyházmegye egykori megyéspüspöke emberi és főpásztori nagyságának, regényes élettró-

téne fordulatainak megismerésével gazdagodtak. Az est a hagyományokhoz hűen most is gyertyagyújtással kezdődött: az első gyertyát Jakab Antal püspök, a következő hat gyertyát pedig a filmben megszólaló és

szereplő, de annak 2019. évi elkészülte óta eltávozott szereplők emlékére gyűjtotta meg Vencser László. A hat gyertya lángja Bodó Péter pápai káplán, nyugalmazott plébános, Ferencz Imre nyugalmazott plébános, Fejér Lajos kilyénfalvi plébános, Jakab Antal, a püspök unokaöccse, Borka Vilmos, a püspök unokaöccse, valamint György Vilmos nyugalmazott tekerőpataki és kilyénfalvi kántor emlékére lobogott egészen addig, ameddig a rendezvény végetértével az utolsó résztvevő is el nem hagyta a kápolnát.

Vencser László visszaemlékezett a diáként, tanárként és vicerekorként Gyulafehérváron eltöltött huszonöt évére, és elmondta, hogy papi élete legszebb időszaka az itt eltöltött tizenhat tanári év volt. Azt kívánta a jelenlévő tanároknak, hogy később ők is tudják majd elmondani ugyanezt.

A film alkotóival folytatott rövid pódiumbeszélgetésben Csúcs Péter, a csikszereadi EPI Stúdió operatőre elmondta: éppen a gyertyák mutatják, hogy az utolsó pillanatban készült el a film. A kor tanúi egyre kevesebben lesznek, hovatovább egyre kevesebben lesznek, akik beszélhetnek mindarról, amit az elmúlt rendszerben átéltek és megtapasztaltak. Ezért is nagy a jelentősége annak, hogy ez az életrajzi film, minden idők első nagydokumentumfilmje Jakab Antal püspökről elkészült. Csúcs Mária rendező megköszönte a gyulafehérvári intézményeknek,

különösen is Jakubinyi György nyugalmazott érsek atyának és Vass Csongor érseki levéltárosnak a helyszíni forgatásokhoz nyújtott kedves és szíves

segítséget. Végül mindketten hálájukat fejezték ki a Jakab Antal Keresztény Körnek, hogy a film elkészítésével annak idején őket bízták meg.

Farkas Ervin kanonok, a líceum igazgatója a filmvetítés lehetőségét, az alkotásban és főleg annak mondanivalójában rejlő értékeket méltatva, lelkesítette, biztatta a diákokat a film megtekintésére és nyitott szívű befogadására, továbbá reményét fejezte ki, hogy a látottak némelyekre talán hivatásb-
resztő hatással lesznek majd.

A Jakab Antal Keresztény Kör és a budapesti Misszió Média Kiadó társzervezésével megvalósult esemény végén Varga Gabriella és Vencser László – akik a filmet kezdeményezték, szervezték és munkafolyamatában szakértőként vettek részt – köszönetüket fejezték ki Csúcs Mária-nak, Csúcs Péternek, valamint a szintén jelenlévő Csúcs Endre társoperatőrnek és Bíró István narrátornak a film készítése során végzett munkájukért.

A rendezvény Jakab Antal püspök és a film elhunyt szereplőinek lelki üdvéért közösen elmondott imádsággal zárult.

A filmmel, az emlékével és általában Jakab Antal püspök emlékezetével kapcsolatosan a www.jakabantal.etunk.net weboldalon és a www.facebook.com/jakabantalkeresztenykor közösségi oldalon lehet tájékozódni.

(VG)

